

Research Paper

Construction and Validation of the Political Well-Being Scale and Examination of Its Relationship with Political Aggression Among Iranian University Students

*Jafar Heydari¹ Bahman Esmacili Anamagh²

1. Instructor, Department of Law and Social Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran

2. Ph.D. in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

DOI: <https://doi.org/10.22034/ipsa.2026.558>

Receive Date: 13 November 2025

Revise Date: 19 April 2026

Accept Date: 15 May 2026

©2021 by the authors, Licensee IPSA, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Extended Abstract

Introduction

Political processes, in addition to influencing social and institutional structures, play a significant role in psychological health and individual and social well-being. In recent years, the concept of political well-being has emerged as an interdisciplinary construct at the intersection of psychology and political science, encompassing dimensions such as political trust, political efficacy, participation, and positive experiences of political life. On the other hand, political aggression has attracted increasing scholarly attention as an important consequence of political tensions, distrust, and feelings of political powerlessness. Despite the importance of these two constructs, no indigenous and validated instrument has yet been developed to assess political well-being in the Iranian context, and its relationship with political aggression has received limited empirical attention. Therefore, the present study aimed to develop and validate a Political Well-being Scale and examine its relationship with political aggression among Iranian university students.

Research Questions

What is the factorial structure of the Political Well-being Scale among Iranian university students?

Does the Political Well-being Scale demonstrate adequate validity and reliability in the Iranian student population?

What is the relationship between political well-being and political aggression among Iranian university students?

Research Hypothesis

There is a significant negative relationship between political well-being and political aggression among Iranian university students.

Literature Review and Theoretical Framework

Theoretical Foundations

The present study was grounded in the Political Well-being Theory proposed by

◆ ◆
* Corresponding Author:

Jafar Heydari, Ph.D.

E-mail: jfr_heydari20@pnu.ac.ir

Nikiporets-Takigawa & Avcinova (2018) and the Self-Determination Theory developed by Deci and colleagues (2017). According to Political Well-being Theory, political well-being is a multidimensional construct encompassing components such as political trust, political efficacy, participation, and positive experiences of political life. Furthermore, Self-Determination Theory posits that satisfaction of three basic psychological needs—autonomy, competence, and relatedness—provides the foundation for psychological growth and sustainable well-being. Within the political domain, these needs may manifest as political flexibility and tolerance, political efficacy and participation, and political trust, respectively. In addition, Fredrickson's (2001) Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions suggests that positive emotional experiences expand individuals' cognitive and emotional resources and may reduce tendencies toward hostile and aggressive responses. Accordingly, higher levels of political well-being are expected to be associated with lower levels of political aggression.

Empirical Literature

Research indicates that political well-being is conceptualized through three main components—political trust, political self-efficacy, and cognitive flexibility/political tolerance—each playing a key role in reducing political aggression. Political trust is associated with life satisfaction, mental health, and lower hostile behaviors, while lower levels of political trust are associated with increased political aggression and violent tendencies (Clench-Aas & Holte, 2021; Basimov & Kornienko, 2021). Political self-efficacy, defined as an individual's belief in their ability to influence political processes, promotes active political participation and reduces aggressive behaviors (Bernardi, 2020; Julkif, 2022). Cognitive flexibility and political tolerance are also linked to the acceptance of opposing views, reduced extremism and violent behaviors, and the promotion of mental health and political well-being (Zmigrod et al., 2018; Van Bavel et al., 2024). Therefore, empirical evidence emphasizes that political trust, self-efficacy, and flexibility act as inhibitory mechanisms against political aggression. These components contribute to strengthening political well-being and citizens' mental health.

Methodology

This study was a descriptive–cross-sectional psychometric research aimed at developing and validating a Political Well-Being Scale. The scale was designed and validated in this research based on prior theories and studies. 1. The research procedure included: Developing items based on theoretical foundations and content analysis. 2. Assessing content and face validity of items by experts in psychology and political science. 3. Conducting a pilot study to evaluate clarity and comprehensibility of items. 4. Performing exploratory factor analysis (EFA) to identify the scale's factor structure. 5. Conducting confirmatory factor analysis (CFA) to examine model fit. 6. Assessing reliability through Cronbach's alpha, composite reliability, and test–retest. 7. Examining the relationship between political well-being, general health, and political aggression to evaluate criterion-related validity.

The population consisted of Iranian university students who are users of media and social networks. Convenience sampling via the internet was used, with 720 participants. Half of the sample was randomly assigned to EFA and the other half to CFA, ensuring demographic similarity between groups.

Item development followed a deductive approach and the guidelines of Boateng et al. (2018). Initially, 30 items were drafted. After face and content validity assessments, 20 items were retained. Quantitative validity was confirmed using the Content Validity Ratio (CVR) and Content Validity Index (CVI), with values above 0.75 and 0.78, indicating adequacy.

Questionnaires included:

Political Well-Being Scale (PWBS): This scale was developed, constructed, and validated in this research. It includes three subscales: political trust, political self-efficacy and participation, and cognitive flexibility/political tolerance. Responses were measured on a 5-point Likert scale, with higher scores indicating greater political well-being.

General Health Questionnaire (GHQ-28): Consisting of 28 items across four subscales (somatic symptoms, anxiety, social dysfunction, and depression). Its validity and reliability have been confirmed in the Iranian population (Taghavi, 2001).

Political Aggression Scale: An 8-item researcher-made questionnaire with 5-point Likert responses. Content validity, factor structure, and internal consistency were confirmed. Data collection was conducted via Google Forms and social media platforms. Participation was voluntary, and confidentiality was maintained. The collected data were analyzed using SPSS-24 and AMOS-24.

Results and Discussion

A total of 720 students participated in the study, including 336 females (46.41 %) and 384 males (53.59 %), with a mean age of 23 years ($SD = 8.19$). Regarding marital status, 203 participants were married and 517 were single. The participants' educational levels included 256 associate degree students, 315 bachelor's degree students, 119 master's degree students, and 30 doctoral students. Descriptive statistics indicated that skewness and kurtosis values for all variables were within the acceptable range (± 2 for skewness, ± 7 for kurtosis; Klein, 2023), confirming univariate normality. Correlations among study variables were significant ($p < .01$).

Exploratory Factor Analysis (EFA): Before conducting EFA, the Kaiser–Meyer–Olkin (KMO) measure of sampling adequacy was 0.94, and Bartlett's test of sphericity was significant ($\chi^2 = 4490.923$, $df = 136$, $p < .001$), indicating that the data were suitable for factor analysis. EFA was performed using principal component analysis with Promax rotation, which extracted three factors for the Political Well-Being Scale. Of the 20 initial items, 17 were retained and loaded onto three factors: Political Trust, Political Self-Efficacy and Participation, and Cognitive Flexibility and Political Tolerance. These three factors explained 72.69 % of the total variance. Factor loadings ranged from 0.69 to 0.80, and item-total correlations ranged from 0.58 to 0.68, confirming strong alignment of the items with their respective factors (Table 1).

Confirmatory Factor Analysis (CFA): CFA conducted on an independent sample confirmed the hierarchical three-factor structure of the Political Well-Being Scale. The first-order subscales loaded significantly onto the second-order factor (Political Well-Being), with standardized loadings ranging from 0.81 to 0.86 ($p < .001$). Model fit indices indicated excellent fit: $\chi^2/df = 1.21$, GFI = 0.95, AGFI = 0.94, CFI = 0.99, TLI = 0.99, RMSEA = 0.025.

Reliability and Validity: Composite reliability (CR) and Cronbach's alpha for the subscales and the total scale exceeded 0.70, confirming internal consistency. Test–retest reliability over 15 days ($n = 70$) ranged from 0.72 to 0.74, indicating temporal stability. Convergent validity was supported by Average Variance Extracted (AVE) values greater than 0.50 and the square root of AVE exceeding inter-construct correlations (Fornell & Larcker, 1981).

Criterion-Related Validity: Convergent validity with the General Health Questionnaire (GHQ-12) showed a significant positive correlation ($r = 0.62$, $p < .01$). Divergent validity was assessed via regression analysis with political aggression as the criterion variable. All three subscales, as well as the total Political Well-Being score, significantly and negatively predicted political aggression ($\beta = -0.36$ to -0.71 , $p < .001$). These results support the discriminant validity of the scale.

Table (1). Exploratory Factor Analysis Results of the Political Well-Being Scale

Dimensions	Items	Com	CITC	FL	EV	VE (%)	CVE (%)
Political Trust	I believe that political authorities' decisions can improve people's lives.	.74	.68	.84	14.79	49.31	49.31
	Political approaches in society create feelings of anger or threat.*	.72	.64	.86			
	I disagree with the country's macro-level policies and decisions.*	.72	.66	.85			
	The political approaches of governing authorities often make me feel distressed.*	.69	.64	.83			
	I usually experience conflict with the country's political decisions.*	.67	.65	.79			
	I try to align my behavior with the laws and policies of the country.	.75	.64	.88			
	I feel hopeful and energized about the country's political future.	.70	.64	.83			
Political Efficacy and Participation	I believe my opinions matter in socio-political issues.	.73	.64	.81	1.79	5.99	55.30
	I feel that my participation influences political decision-making.	.75	.69	.89			
	I can freely express my political opinions in society.	.69	.58	.84			
	I believe my opinions are ignored in society.*	.71	.62	.83			
	I feel capable of influencing social change.	.73	.60	.85			
Political Flexibility and Tolerance	In complex political situations, I can view issues from different perspectives.	.80	.66	.89	1.26	4.22	69.72
	When confronted with new evidence, I can reconsider my political views.	.74	.67	.81			
	It is important to understand opposing viewpoints, even when I disagree with them.	.78	.65	.88			
	I believe that no political ideology is entirely right or wrong.	.79	.62	.91			
	I can reach mutual understanding through dialogue with people holding different political views.	.75	.62	.87			

Conclusion

This study developed and validated a Political Well-Being Scale and examined its association with political aggression among Iranian university students. The findings supported a three-dimensional structure consisting of political trust, political self-efficacy and participation, and cognitive flexibility and political tolerance. The scale demonstrated satisfactory validity and reliability. Political well-being was negatively associated with political aggression and positively related to general health. Higher levels of trust, efficacy, participation, and flexibility were linked to lower aggressive tendencies and better psychological well-being. These results suggest that political well-being may

function as a protective factor against political aggression and contribute to constructive civic engagement. Despite its contributions, the study is limited by its cross-sectional design, online convenience sampling, and reliance on self-report measures. Future research should employ longitudinal designs and more diverse samples to strengthen causal interpretations and generalizability.

Keywords: Well-Being, Political Well-Being, Political Aggression, Psychometrics, Politics.

Resources

- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human aggression. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 27–51.
- Armaly, M. T., & Enders, A. M. (2024). Who supports political violence?. *Perspectives on Politics*, 22(2), 427-444.
- Atadokht, A. and Esmaeili Anamagh, B. (2025). Sociopolitical actions in social media and feeling of social justice; mediating role of social responsibility. *Society Culture Media*, 14(54), 217-250. (In Persian)
- Bagozzi, R. P., Mari, S., Oklevik, O., & Xie, C. (2023). Responses of the public towards the government in times of crisis. *British Journal of Social Psychology*, 62(1), 359-392.
- Ballard, P. J., Hoyt, L. T., & Pachucki, M. C. (2019). Impacts of adolescent and young adult civic engagement on health and socioeconomic status in adulthood. *Child development*, 90(4), 1138-1154.
- Ballard, P. J., Ni, X., & Brocato, N. (2020). Political engagement and wellbeing among college students. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 71, 101209.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.
- Bartusevičius, H., Van Leeuwen, F., & Petersen, M. B. (2023). Political repression motivates anti-government violence. *Royal Society open science*, 10(6), 221227.
- Basimov, M. (2021). *Characteristics of aggressive behaviour for groups of political preferences of young people*. In International Scientific Congress «Knowledge, Man and Civilization». European Publisher. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2021.05.252>
- Bautista, T. G., Roman, G., Khan, M., Lee, M., Sahbaz, S., Duthely, L. M. ... & Bredella, M. A. (2023). What is well-being? A scoping review of the conceptual and operational definitions of occupational well-being. *Journal of Clinical and*

Translational Science, 7(1), e227.

Bernardi, L., Mattila, M., Papageorgiou, A., & Rapeli, L. (2023). Down but not yet out: Depression, political efficacy, and voting. *Political Psychology*, 44(2), 217-233.

Bosi, L., Dochartaigh, N. Ó., & Psoiu, D. (Eds.). (2024). *Political Violence in Context: time, space and milieu*. Ecpr Press.

Choi, K. W., Jung, J. H., & Kim, H. H. S. (2023). Political trust, mental health, and the coronavirus pandemic: A cross-national study. *Research on Aging*, 45(2), 133-148.

Clench-Aas, J., & Holte, A. (2021). Political trust influences the relationship between income and life satisfaction in Europe: differential associations with trust at national, community, and individual level. *Frontiers in public health*, 9, 629118.

Clifford, S., & Lothamer, L. (2025). How Strong Policy Attitudes Activate Support for Aggressive Political Action. *Political Behavior*, 47(3), 1275-1293.

Deci, E. L., Olafsen, A. H., & Ryan, R. M. (2017). Self-determination theory in work organizations: The state of a science. *Annual review of organizational psychology and organizational behavior*, 4, 19-43.

Deng, W., Acquah, K., Joormann, J., & Cannon, T. D. (2023). Cognitive flexibility and emotion regulation: Dual layers of resilience against the emergence of paranoia. *Behaviour Research and Therapy*, 167, 104360.

Devine, D. (2024). Does political trust matter? A meta-analysis on the consequences of trust. *Political Behavior*, 46(4), 2241-2262.

Diener, E. (2000). Subjective well-being: The science of happiness and a proposal for a national index. *American psychologist*, 55(1), 34.

Eidhof, B., & de Ruyter, D. (2022). Citizenship, self-efficacy and education: A conceptual review. *Theory and Research in Education*, 20(1), 64-82.

Euzébios Filho, A., & Tabata, S. C. (2023). Political cynicism and political efficacy: reflections on political representation and participation with students from a Brazilian Public University. *SN Social Sciences*, 3(2), 27.

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.2307/3151312>

Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American psychologist*, 56(3), 218-226.

- Goldberg, D. P., & Hillier, V. F. (1979). A scaled version of the General Health Questionnaire. *Psychological medicine*, 9(1), 139-145.
- Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1-26.
- Hair, J. F., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Black, W. C. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th Ed.). England: Pearson Prentice.
- Hillesund, S., & Østby, G. (2023). Horizontal inequalities, political violence, and nonviolent conflict mobilization: A review of the literature. *Journal of Economic Surveys*, 37(5), 1589-1635.
- Hope, E. C., Velez, G., Offidani-Bertrand, C., Keels, M., & Durkee, M. I. (2018). Political activism and mental health among Black and Latinx college students. *Cultural Diversity & Ethnic Minority Psychology*, 24(1), 26-39.
- Julkif, N. B. (2022). Self and political efficacy and the justifiability of political violence and the role of state terror: A cross-national analysis. *Social Science Quarterly*, 103(1), 108-119.
- Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *psychometrika*, 39(1), 31-36. <https://doi.org/10.1007/BF02291575>
- Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39(1), 31-36.
- Kalaf-Hughes, N., & Leiter, D. (2025). The Efficacy Gap: Resentment and its Impact on External and Internal Political Efficacy. *Political Research Quarterly*, 78(3), 1007-1028.
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications. <https://www.guilford.com/books/Principles-and-Practice-of-Structural-Equation-Modeling/Rex-Kline/9781462551910>
- Lerner, R. M., Lerner, J. V., Almerigi, J. B., Theokas, C., Phelps, E., Gestsdottir, S., ... & von Eye, A. (2005). Positive youth development, participation in community youth development programs, and community contributions of fifth-grade adolescents: Findings from the first wave of the 4-H study of positive youth development. *The journal of early adolescence*, 25(1), 17-71.
- Lindholm, A. (2020). Does subjective well-being affect political participation?. *Swiss Journal of Sociology*, 46(3), 467-488.
- Martin, M. M., & Rubin, R. B. (1995). A new measure of cognitive flexibility. *Psychological reports*, 76(2), 623-626.
- Menon, A., Kavanagh, N. M., Falkenbach, M., Wismar, M., & Greer, S. L. (2025). The role of health and health systems in shaping political engagement and

rebuilding trust in democratic institutions. *The Lancet Regional Health–Europe*, 53.

Mohammadifar, N. (2019). The impact of political well-being on students' political attitudes Case Study: Ardakan University Students. *Research Letter of Political Science*, 14(2), 197-238. (In Persian)

Nelson, G., & Prilleltensky, I. (2005). Community psychology: In pursuit of liberation and well-being. *Canadian Psychology*, 46(3), 173-175.

Nikiporets-Takigawa, G., & Avcinova, G. (2018). Political Well-Being: Concept And Research Framework. In I. B. Ardashkin, B. Vladimir Iosifovich, & N. V. Martyushev (Eds.), *Research Paradigms Transformation in Social Sciences*, vol 50. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences (pp. 884-890). Future Academy. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2018.12.108>

Nishi, K. (2021). Low Government Performance and Uncivil Political Posts on Social Media: Evidence from the COVID-19 Crisis in the US. *arXiv preprint arXiv:2107.10041*.

Nyqvist, F., Serrat, R., Nygård, M., & Näsman, M. (2024). Does social capital enhance political participation in older adults? Multi-level evidence from the European Quality of Life Survey. *European Journal of Ageing*, 21(1), 2-21.

Özdoğan, A. Ç., Haspolat, N. K., Çelik, O., & Yalçın, R. Ü. (2021). Ergenlerde reaktif-proaktif saldırganlık ve bilişsel esneklik: Öfkenin aracı rolü. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(2), 826-851.

Persson, T., & Widmalm, S. (2025). Political intolerance in comprehensive welfare states: Evidence from Sweden. *Political Psychology*, 46(4), 749-765.

Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.

Rothbaum, B., Etengoff, C., & Luong, E. (2025). Trans Rights and Safety, Political Self-efficacy, and Well-Being. *Sexuality Research and Social Policy*, 22(1), 4-18.

Russo, S., & Stattin, H. (2017). Self-determination theory and the role of political interest in adolescents' sociopolitical development. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 50, 71-78.

Seehagen, S., Bartnick, C., Kärtner, J., Krasko, J., Luhmann, M., Schaal, N., ... & Zmyj, N. (2025). Belong, Broaden, and Build: The Role of Positive Emotions in Early Human Development. *Child Development Perspectives*, 19(4), 237-243.

Shore, J., Rapp, C., & Stockemer, D. (2019). Health and political efficacy in context: What is the role of the welfare state?. *International Journal of*

Comparative Sociology, 60(6), 435-457.

Spencer, M. B., Dupree, D., & Hartmann, T. (1997). A phenomenological variant of ecological systems theory (PVEST): A self-organization perspective in context. *Development and psychopathology*, 9(4), 817-833.

Sulemana, I., & Agyapong, E. (2019). Subjective well-being and political participation: Empirical evidence from Ghana. *Review of Development Economics*, 23(3), 1368-1386.

Sullivan, J. L., Piereson, J., & Marcus, G. E. (1993). *Political tolerance and American democracy*. University of Chicago Press.

Taghavi, S. (2002). Validity and reliability of the general health questionnaire (ghq-28) in college students of shiraz university. *J psychol*, 5(4), 381-98. (In Persian)

Tong, K., Fu, X., Hoo, N. P., Mun, L. K., Vassiliu, C., Langley, C., ... & Leong, V. (2024). The development of cognitive flexibility and its implications for mental health disorders. *Psychological Medicine*, 54(12), 3203-3209.

Trüdinger, E. M., & Ziller, C. (2023). Setting limits to tolerance: An experimental investigation of individual reactions to extremism and violence. *Frontiers in Political Science*, 5, 1000511.

Valgarðsson, V., Jennings, W., Stoker, G., McKay, L., Devine, D., & Clarke, N. (2025). The good politician: Competence, integrity and authenticity in seven democracies. *Political Studies*, 73(2), 631-656.

Verkuyten, M., Yogeeswaran, K., & Adelman, L. (2024). Political tolerance and the golden rule: Reciprocity increases acceptance of normative protest actions of disliked groups. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 34(1), 1-14.

Villagran, M. (2025). The influence of Political trust on the acceptance of Violence. *arXiv preprint arXiv:2510.04352*.

Wintemute, G. J., Robinson, S. L., Crawford, A., Tancredi, D., Schleimer, J. P., Tomsich, E. A., ... & Pear, V. A. (2023). Views of democracy and society and support for political violence in the USA: findings from a nationally representative survey. *Injury epidemiology*, 10(45), 1-17.

Yonk, R. M., & Smith, J. T. (2018). *Politics and quality of life: the role of well-being in political outcomes*. Springer.

Zmigrod, L. (2020). The role of cognitive rigidity in political ideologies: Theory, evidence, and future directions. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 34, 34-39.

Zmigrod, L. (2020). The role of cognitive rigidity in political ideologies: Theory, evidence, and future directions. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 34, 34-39.

Zmigrod, L., Eisenberg, I. W., Bissett, P. G., Robbins, T. W., & Poldrack, R. A. (2021). The cognitive and perceptual correlates of ideological attitudes: a data-driven approach. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 376(1822), 20200424.

Zmigrod, L., Rentfrow, P. J., & Robbins, T. W. (2018). Cognitive underpinnings of nationalistic ideology in the context of Brexit. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 115(19), E4532-E4540.

Zmigrod, L., Rentfrow, P. J., & Robbins, T. W. (2019). Cognitive inflexibility predicts extremist attitudes. *Frontiers in psychology*, 10, 989.

Zmigrod, L., Rentfrow, P. J., & Robbins, T. W. (2020). The partisan mind: Is extreme political partisanship related to cognitive inflexibility? *Journal of Experimental Psychology: General*, 149(3), 407-418.

ساخت و اعتباریابی مقیاس بهزیستی سیاسی و تحلیل رابطه آن با پرخاشگری سیاسی در جمعیت دانشجویی ایران

* جعفر حیدری^۱ بهمن اسماعیلی انامق^۲

۱. مربی، گروه حقوق و علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲. دانش‌آموخته دکتری روان‌شناسی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

لینک گزارش نتیجه مشابهت‌یابی: <https://www.samimnoor.ir/view/fa/SimilarityResult?ItemID=35105947290/3%>

<https://dor.isc.ac/ dor 20.1001.1.1735790.1404.20.4.4.1>

چکیده

بهزیستی سیاسی مستلزم وجود مؤلفه‌هایی مانند اعتماد و سازگاری، کارآمدی، مشارکت، و انعطاف‌پذیری فرد در مسائل سیاسی است که نقش مهمی در شکل‌دهی رفتارهای سیاسی، ازجمله گرایش به پرخاشگری سیاسی دارد. هدف پژوهش حاضر، ساخت و اعتباریابی مقیاس بهزیستی سیاسی و بررسی ارتباط آن با پرخاشگری سیاسی است. این پژوهش از نوع کاربردی-توسعه‌ای است که به روش توصیفی-روان‌سنجی انجام شده است. جامعه آماری دربرگیرنده دانشجویان فعال در شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در طول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ در ایران بود که با روش در دسترس و از طریق فراخوان اینترنتی، ۷۲۰ نفر از آنان انتخاب شدند. فرایند پژوهش دربردارنده تولید گویه‌ها، بررسی روایی محتوایی و صوری، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، روایی ملاکی (همگرا و واگرا)، و بررسی پایایی بود. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS-24 و AMOS-24 انجام شد. تحلیل عاملی اکتشافی ۱۷ گویه نهایی را در سه عامل «اعتماد سیاسی»، «کارآمدی و مشارکت سیاسی» و «انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی» با ۶۹/۷۲ درصد واریانس تأیید کرد. تحلیل عاملی تأییدی نیز شاخص‌های برازش مناسبی را نشان داد ($\chi^2/df=1/21$ ، $RMSEA<0/08$). پایایی ترکیبی، درونی، و بازآزمون کل مقیاس به ترتیب ۰/۹۳، ۰/۹۳، و ۰/۷۴ برآورد شد. همچنین، همبستگی معنادار مقیاس بهزیستی سیاسی با سلامت عمومی و پرخاشگری سیاسی به ترتیب، روایی همگرا و واگرایی ابزار را تأیید کرد. برپایه نتایج به دست آمده، مقیاس بهزیستی سیاسی از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است و می‌تواند سنجش قابل اعتمادی از بهزیستی سیاسی فراهم کند. نتایج نشان می‌دهد، بهزیستی سیاسی، نقش مهمی در رفتارهای پرخاشگرانه سیاسی دارد و می‌تواند در پژوهش‌های آتی مورد توجه قرار گیرد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۸/۲۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۱/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۲۵

نوع مقاله: پژوهشی

واژگان کلیدی:

بهزیستی، بهزیستی سیاسی، پرخاشگری سیاسی، روان‌سنجی، سیاست

* نویسنده مسئول:

جعفر حیدری

پست الکترونیک: jfr_heydari20@pnu.ac.ir

مقدمه

در جهان معاصر، فرایندهای سیاسی، نه تنها بر ساختارهای نهادی و اقتصادی، بلکه به گونه‌ای چشمگیر بر سلامت روانی و بهزیستی فردی و اجتماعی نیز تأثیر می‌گذارند. در سال‌های اخیر، پژوهشگران علوم رفتاری و اجتماعی، بیش از گذشته، ابعاد اجتماعی و سیاسی بهزیستی را بررسی کرده‌اند؛ زیرا، مشارکت مدنی و سیاسی، نه تنها از منظر شهروندی، بلکه به عنوان بخشی از سلامت روان و کیفیت زندگی — به‌ویژه جوانان — اهمیت یافته است (محمدی‌فر، ۱۳۹۸، ۲۰۱). مشارکت سیاسی از قبیل رأی دادن و عضویت در گروه‌های سیاسی و رفتارهای ابرازی‌تری مانند فعال‌گرایی یا کنشگری اجتماعی با شاخص‌های بهزیستی در ارتباط است؛ هرچند این رابطه، پیچیده و چندبعدی است (سلیمان و آگیاپونگ^۱، ۲۰۱۹، ۱۳۷۱). نلسون و پرلتنسکی^۲ (۲۰۰۵، ۱۷۵-۱۷۳) بر این نظرند که روانشناسی جامعه باید فراتر از درمان فردی حرکت کرده و شرایط اجتماعی، اقتصادی، و سیاسی‌ای را در نظر بگیرد که بر سلامت روان و کیفیت زندگی افراد تأثیر می‌گذارد. برپایه دیدگاه آنان، محیط‌های اجتماعی و ساختارهای نهادی، نقش بنیادینی در شکل‌گیری بهزیستی و احساس توانمندی دارند. در این راستا، مفهوم نوظهور «بهزیستی سیاسی»^۳ به عنوان سازه‌ای میان‌رشته‌ای در مرز روان‌شناسی، علوم سیاسی، و جامعه‌شناسی مطرح شده است (نیکپورتس-تاکیکاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸). امروزه با توجه به تغییرات سریع اجتماعی و سیاسی در جوامع معاصر و افزایش تنش‌های سیاسی، درک سطح بهزیستی سیاسی شهروندان — به‌ویژه جوانان و دانشجویان — اهمیت فزاینده‌ای یافته است. شناخت این بعد از بهزیستی می‌تواند به سیاست‌گذاران و روان‌شناسان اجتماعی در طراحی مداخلات مؤثر برای تقویت مشارکت سیاسی سالم و کاهش نارضایتی اجتماعی کمک کند. در این راستا، توسعه ابزار بومی و معتبر برای سنجش بهزیستی سیاسی در بستر فرهنگی ایران، ضرورتی نظری و کاربردی دارد.

افزون‌براین، سازه پرخاشگری سیاسی نیز در دهه اخیر، بسیار مورد توجه بوده است. پرخاشگری سیاسی، دربردارنده مجموعه ناهمگنی از اقدامات در راستای ایجاد آسیب‌های جسمی، روانی، و نمادین به افراد یا اموال با هدف تأثیرگذاری بر مخاطبان گوناگون به منظور

1. Sulemana & Agyapong

2. Nelson & Prilleltensky

3. Political Well-being

ایجاد یا مقاومت در برابر تغییرات سیاسی، اجتماعی، یا فرهنگی است (بوسی^۱ و همکاران، ۲۰۲۴، ۱). نابرابری‌های گروهی و ساختاری می‌توانند زمینه بروز تعارض و خشونت سیاسی را فراهم کنند (هیلسوند و اوستبی^۲، ۲۰۲۳، ۱۶۰۸). نتایج پژوهش‌های انجام‌شده نشان داده‌اند که ناکارآمدی حکومت‌ها در واکنش به بحران‌ها، بی‌اعتمادی و خشم سیاسی را در میان شهروندان افزایش می‌دهد (باگوزی^۳ و همکاران، ۲۰۲۳، ۳۵۹). همچنین، ادراک سرکوب سیاسی، تجربه شخصی آن، و احساس ناتوانی و نادیده گرفته شدن در فرایند تصمیم‌گیری می‌تواند به رفتارهای پرخاشگرانه سیاسی یا حتی کنش‌های اعتراضی منجر شود (بارتوسویچیوس^۴ و همکاران، ۲۰۲۳، ۱).

در بستر فرهنگی ایران نیز، محدودیت‌ها و چالش‌های موجود در حوزه مشارکت سیاسی ممکن است برخی افراد را به‌سوی راهبردهای هیجانی‌تر و پرخاشگرانه‌تری در ابراز نارضایتی سوق دهد. در چنین وضعیتی، توسعه و اعتباریابی مقیاس بومی بهزیستی سیاسی، زمینه بررسی رابطه این متغیر با پرخاشگری سیاسی و طراحی مداخلات روان‌شناختی و آموزشی متناسب با جمعیت دانشجویی ایران را فراهم می‌کند.

این پژوهش می‌تواند ضمن پر کردن خلأ علمی موجود در حوزه روان‌شناسی سیاسی در جامعه ایران، به بهبود سلامت روان جامعه و ارتقای مشارکت سیاسی مسئولانه کمک کند. در چنین شرایطی، فرض می‌شود که سطح بالاتر بهزیستی سیاسی می‌تواند به کاهش گرایش به پرخاشگری سیاسی بینجامد؛ از این رو، ساخت و اعتباریابی مقیاس بهزیستی سیاسی و بررسی رابطه آن با پرخاشگری سیاسی در جمعیت دانشجویی ایران، اهمیت دارد؛ بنابراین، پژوهش حاضر با دو هدف اصلی انجام شده است: ۱) ساخت و اعتباریابی مقیاس بهزیستی سیاسی در جامعه دانشجویی ایران؛ ۲) تحلیل رابطه بین بهزیستی سیاسی و پرخاشگری سیاسی.

در این راستا، در پی پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها بوده‌ایم که: «ساختار عاملی مقیاس بهزیستی سیاسی در جامعه دانشجویی ایران چگونه است؟»؛ ۲) «آیا مقیاس بهزیستی سیاسی در جامعه دانشجویی ایران از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است؟» ۳) رابطه بین بهزیستی

1. Bosi
2. Hillesund & Ostby
3. Bagozzi
4. Bartusevičius

سیاسی و پرخاشگری سیاسی در جامعه دانشجویی ایران چگونه است؟» و در پاسخ این فرضیه مطرح شده است که: «بین بهزیستی سیاسی و پرخاشگری سیاسی، رابطه منفی وجود دارد».

۱. چارچوب نظری پژوهش

در حوزه روان‌شناسی، بهزیستی از نظر دینر^۱ (۱۹۹۵) به وضعیت مطلوب روانی و اجتماعی افراد اشاره دارد و ترکیبی از احساس رضایت از زندگی، هیجانات مثبت، و کارکرد مؤثر فرد در حوزه‌های گوناگون زندگی است (باتیستا^۲ و همکاران، ۲۰۲۳، ۴). در سال‌های اخیر، رویکردهای روان‌شناسی اجتماعی و سیاسی تلاش کرده‌اند مفهوم بهزیستی را از سطح فردی فراتر ببرند و به ابعاد اجتماعی و جمعی آن توجه داشته‌اند. محمدی‌فر (۱۳۹۸، ۲۰۲) بهزیستی سیاسی را برپایه تعریف دینر (۱۹۹۵) از بهزیستی، مفهوم‌سازی کرده است. براساس نظر او، بهزیستی سیاسی دربردارنده نگرش و ارزیابی مثبت اعضای جامعه درباره نظام سیاسی، نهادهای سیاسی، و عملکرد آن‌ها است که به شکل یک احساس خوشایند بازتاب می‌یابد.

نیکپورتس-تاکاگوا و آوسینوا^۳ (۲۰۱۸) از نخستین پژوهشگرانی بودند که مفهوم بهزیستی سیاسی را به عنوان یک چارچوب مستقل نظری صورت‌بندی کردند. براساس نظر آنان (۲۰۱۸)، بهزیستی سیاسی، سازه‌ای چندبعدی است که از تعامل مجموعه‌ای از مؤلفه‌های روان‌شناختی و اجتماعی شکل می‌گیرد. این مؤلفه‌ها، دربردارنده اعتماد سیاسی به نهادها و کنشگران سیاسی، مشروعیت ادراک‌شده و باور به مقبولیت و کارآمدی ساختار سیاسی، احساس اثربخشی سیاسی به معنای ادراک توانایی فرد برای تأثیرگذاری بر امور عمومی، مشارکت و گفت‌وگوهای اجتماعی-سیاسی، و نیز آمادگی برای کنش جمعی و مشارکت مدنی است. از این منظر، بهزیستی سیاسی، نه تنها بازتاب‌دهنده رضایت فرد از نظام سیاسی است، بلکه تجربه تعامل مثبت، اثرگذاری، و تعلق به جامعه سیاسی را نیز دربر می‌گیرد. مؤلفه‌های بهزیستی سیاسی از نظر نیکپورتس-تاکاگوا و آوسینوا (۲۰۱۸) در چارچوب

1. Diener
2. Bautista
3. Nikiporets-Takigawa & Avcinova

نظریه خودتعیین‌گری^۱ دسی^۲ و همکاران (۲۰۱۷) نمود پیدا می‌کند. این نظریه در دهه ۱۹۸۰ ابتدا توسط دسی و رایان در حوزه انگیزش انسانی مطرح شد و سپس، به زمینه‌های اجتماعی و مدنی گسترش یافت (دسی و همکاران، ۲۰۱۷). برپایه نظریه خودتعیین‌گری، انسان‌ها دارای سه نیاز بنیادین روان‌شناختی هستند: خودمختاری، شایستگی، و ارتباط. برآورده شدن این نیازها، شرط لازم برای رشد روانی، انگیزش درونی، و بهزیستی پایدار است (دسی و همکاران، ۲۰۱۷، ۲۲). روسو و استاتین^۳ (۲۰۱۷، ۷۳-۷۲) با تکیه بر نظریه خودتعیین‌گری بیان کرده‌اند که در حوزه سیاسی، ارضای نیازهای خودمختاری، ارتباط، و شایستگی از طریق تجربه لذت در پیگیری مسائل سیاسی، مشارکت در گفت‌وگوهای سیاسی، و احساس توانایی در درک و اثرگذاری بر فرایندهای اجتماعی-سیاسی قابل‌دستیابی است. یافته‌های آنان نشان می‌دهد که علاقه سیاسی با شاخص‌های مرتبط با این نیازهای روان‌شناختی رابطه مثبتی دارد و می‌تواند رشد اجتماعی-سیاسی نوجوانان را تسهیل کند.

اعتماد سیاسی، یکی از مؤلفه‌های کلیدی بهزیستی سیاسی از دیدگاه نیکوپورتس-تاکيگاوا و آوسینوا (۲۰۱۸، ۸۸۸-۸۸۶) است. برپایه نظریه خودتعیین‌گری، برآورده شدن نیاز به ارتباط، به‌عنوان یکی از پیش‌شرط‌های دستیابی به بهزیستی پایدار، می‌تواند در بستر سیاسی در قالب احساس تعلق، پیوند، و اعتماد به نهادها و ساختارهای سیاسی، نمود پیدا کند (دسی و همکاران، ۲۰۱۷، ۲۲-۲۰؛ روسو و استاتین، ۲۰۱۷، ۷۳-۷۲). از منظر سرمایه اجتماعی^۴ نیز اعتماد به ساختارهای اجتماعی و سیاسی، یکی از منابع مهم انسجام اجتماعی و ارتقای بهزیستی جمعی به‌شمار می‌آید (نیکویست^۵ و همکاران، ۲۰۲۴، ۵-۳). اعتماد سیاسی که به باور شهروندان در مورد قابلیت اعتماد، مشروعیت، و نحوه عملکرد نهادهای سیاسی اشاره دارد، نقش مهمی در شکل‌گیری نگرش‌ها و تعاملات سیاسی ایفا می‌کند (کلنچ آس و هولت^۶، ۲۰۲۱، ۳-۲). همچنین، از دیدگاه روان‌شناختی، ارزیابی شهروندان از شایستگی، درستکاری، و اصالت کنشگران سیاسی می‌تواند در شکل‌گیری اعتماد سیاسی نقش مؤثری

1. Self-Determination Theory
2. Deci
3. Russo & Stattin
4. Social Capital Theory
5. Nyqvist
6. Clench-Aas & Holte

داشته باشد (والگاردسون^۱ و همکاران، ۲۰۲۵، ۶۳۴).

احساس اثربخشی و کارآمدی در حوزه سیاسی، یکی دیگر از مؤلفه‌های بهزیستی سیاسی از دیدگاه نیکپورتس-تاکیگاوا و آوسینوا (۲۰۱۸، ۸۸۸-۸۸۶) است. کارآمدی سیاسی به معنای «باور فرد به توانایی در تأثیرگذاری بر نتایج سیاسی» است (کالاف-هیوز و لیتز^۲، ۲۰۲۵، ۱۰۷). بر پایه نظریه خودتعیین‌گری، برآورده شدن نیاز به شایستگی، به عنوان یکی از پیش شرط‌های دستیابی به بهزیستی پایدار، می‌تواند در بستر سیاسی در قالب احساس توانایی در درک، مشارکت، و اثرگذاری بر فرایندهای سیاسی و تجربه کارآمدی سیاسی نمود پیدا کند (دسی و همکاران، ۲۰۱۷، ۲۲-۲۰؛ روسو و استاتین، ۲۰۱۷، ۷۳-۷۲). از دیدگاه نظریه یادگیری اجتماعی بندورا (۲۰۰۰)، باور فرد به توانایی خود در حوزه سیاسی می‌تواند انگیزه او برای مشارکت فعال و تأثیرگذاری بر فرایندهای سیاسی را افزایش دهد و به این ترتیب به تجربه مثبت شهروندی و بهزیستی سیاسی کمک کند (به نقل از: ایدوف و روتز^۳، ۲۰۲۲، ۶۶)؛ بنابراین، کارآمدی سیاسی، به عنوان یک عنصر کلیدی، تجربه بهزیستی سیاسی را ایجاد می‌کند و انگیزه شهروندان را برای تعامل مؤثر با نهادها و فرایندهای سیاسی افزایش می‌دهد.

انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی^۴ نیز از مؤلفه‌های مرتبط با بهزیستی سیاسی به شمار می‌آیند. چنان‌که از دیدگاه نیکپورتس-تاکیگاوا و آوسینوا (۲۰۱۸، ۸۸۸-۸۸۶)، بهزیستی سیاسی فراتر از رضایت صرف از نظام سیاسی است و تجربه مثبت و سازگارانۀ افراد از زیست سیاسی را نیز دربر می‌گیرد. این مؤلفه با پیامدهای برآورده شدن نیاز به خودمختاری در نظریه خودتعیین‌گری دسی و همکاران (۲۰۱۷) همخوان است؛ زیرا، برآورده شدن نیاز به خودمختاری، احساس انتخاب، عاملیت، و پذیرش دیدگاه‌های متنوع را تقویت کرده و می‌تواند زمینه‌ساز تحمل و انعطاف‌پذیری بیشتر در تعاملات سیاسی شود. مؤلفه انعطاف‌پذیری شناختی از روان‌شناسی شناختی سرچشمه می‌گیرد و به‌ویژه در آثار مارتین و رابین^۵ (۱۹۹۵، ۶۲۳) مطرح شده است. بر پایه دیدگاه آنان، انعطاف‌پذیری شناختی به توانایی فرد برای درک دیدگاه‌های

1. Valgarðsson
2. Kalaf-Hughes & Leiter
3. Eidhof & de Ruyter
4. Political Flexibility & Tolerance
5. Martin & Rubin

مختلف و بازنگری در باورهای خود اشاره دارد. در حوزه سیاسی، انعطاف‌پذیری شناختی به توانایی افراد برای بازنگری در باورها، پذیرش دیدگاه‌های متفاوت، و سازگاری با شرایط پیچیده و متغیر سیاسی اشاره دارد (زمیگرو^۱، ۲۰۲۰، ۳۷). مؤلفه تحمل سیاسی نیز نخستین بار توسط سالیوان^۲ و همکاران (۱۹۹۳، ۲) مطرح شد. برپایه دیدگاه آنان، تحمل سیاسی به آمادگی افراد برای پذیرش و دادن حقوق مدنی به گروه‌ها و افرادی اشاره دارد که دارای دیدگاه‌ها و باورهای سیاسی مخالف یا نامطلوب هستند. در جوامعی که سطح تحمل سیاسی بالاتر است، پذیرش بیشتری برای به رسمیت شناختن حقوق سیاسی دیگران و حتی افرادی که دیدگاه‌ها و عقاید آنان را نمی‌پذیرند، وجود دارد و چنین فضایی می‌تواند زمینه مشارکت سیاسی گسترده‌تر و احساس امنیت بیشتر در عرصه عمومی را فراهم کند؛ این شرایط، نقش مهمی در تقویت کیفیت زندگی سیاسی و تجربه مثبت شهروندی دارد (پرسون و ویدمالم^۳، ۲۰۲۵، ۷۵۰).

بهزیستی سیاسی، به عنوان یکی از ابعاد مهم تجربه ذهنی شهروندان از زندگی سیاسی، می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری نگرش‌ها، هیجان‌ها، و رفتارهای سیاسی افراد ایفا کند. بهزیستی سیاسی، فراتر از رضایت صرف از نظام سیاسی بوده و تجربه مثبت و سازگارانۀ افراد از زندگی سیاسی را نیز دربر می‌گیرد (نیکپورتس - تاکیگاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸، ۸۸۷-۸۸۴). نتایج پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که متغیرهایی مانند اعتماد سیاسی، احساس کارآمدی، و ادراک پاسخ‌گو بودن نظام سیاسی، در شکل‌گیری واکنش‌های سیاسی شهروندان نقش مهمی دارند؛ به گونه‌ای که کاهش اعتماد سیاسی و احساس بی‌اثری می‌تواند با افزایش پذیرش راهبردهای رادیکال‌تر و گرایش به رفتارهای خشونت‌آمیز همراه باشد، درحالی‌که تجربه مثبت‌تر از نظام سیاسی با استفاده بیشتر از شیوه‌های مدنی و غیرخشونت‌آمیز برای بیان نارضایتی همراه است (ویلاگران^۴، ۲۰۲۵، ۱۳-۱۲). افزون‌براین، از دیدگاه نظریۀ خودتعیین‌گری، برآورده شدن نیازهای بنیادین روان‌شناختی، شامل خودمختاری، شایستگی، و احساس ارتباط، زمینه رشد سالم روان‌شناختی، سازگاری اجتماعی، و بهزیستی پایدار را فراهم می‌کند. در حوزه سیاسی نیز برآورده شدن این نیازها می‌تواند مشارکت فعال‌تر و احساس

1. Zmigrod
2. Sullivan
3. Persson & Widmalm
4. Villagran

عاملیت و تجربه مثبت تر از فرایندهای اجتماعی-سیاسی را تقویت کند (روسو و استاتین، ۲۰۱۷، ۷۵-۷۲). براین اساس، ناکامی در برآورده شدن این نیازها ممکن است با هیجانهای منفی، احساس بی قدرتی، و واکنشهای ناسازگارانه تری همراه شود که می توانند زمینه ساز رفتارهای خصمانه و پرخاشگرانه باشند. همچنین، برپایه نظریه «گسترش و ساخت هیجانهای مثبت»^۱ فردریکسون^۲ (۲۰۰۱، ۲۲۱-۲۱۹)، هیجانهای مثبت، موجب گسترش دامنه توجه، شناخت، و الگوهای فکری-رفتاری افراد می شوند و منابع روان شناختی و اجتماعی آنان را تقویت می کنند. درمقابل، هیجانهای منفی، معمولاً دامنه توجه و پردازش شناختی را محدود کرده و افراد را به سوی واکنشهای دفاعی و ناسازگارانه سوق می دهند. در همین راستا، سیهاگن^۳ و همکاران (۲۰۲۵، ۲۴۰-۲۳۷) بر نقش هیجانهای مثبت در تقویت سازگاری و رشد منابع روان شناختی تأکید کرده اند. براین اساس، می توان انتظار داشت که تجربه هیجانهای مثبت سیاسی ای مانند امید، اعتماد، و احساس کارآمدی، با کاهش واکنشهای خصمانه و پرخاشگرانه سیاسی همراه باشد.

چارچوب نظری پژوهش بر دو نظریه اصلی، یعنی نظریه بهزیستی سیاسی (نیکپیورتس-تاکینگاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸، ۸۸۴-۸۸۷) و نظریه خودتعیین گری (دسی و همکاران، ۲۰۱۷، ۲۰-۲۲) استوار است و نظریه های سرمایه اجتماعی، هویت اجتماعی و سیاسی، یادگیری اجتماعی، کارآمدی و مشروعیت دولت، اعتماد سازمانی، تنظیم هیجان، و گسترش و ساخت هیجانهای مثبت به عنوان نظریه های مکمل، ابعاد فرعی بهزیستی سیاسی را تبیین کرده و رابطه آن با پرخاشگری سیاسی را توضیح می دهند.

۲. پیشینه پژوهش

پژوهش های فراوانی مفهوم بهزیستی سیاسی و ابعاد آن را به شکل های گوناگون بررسی، و رابطه آن را با پرخاشگری سیاسی تحلیل کرده اند.

برپایه چارچوب نظری پژوهش حاضر، یکی از مؤلفه های کلیدی بهزیستی سیاسی، اعتماد سیاسی است (نیکپیورتس-تاکینگاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸، ۸۸۴-۸۸۷). نتایج پژوهش

1. Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions

2. Fredrickson

3. Seehagen

کلنچ-آس و هولت (۲۰۲۱، ۱) با عنوان «تأثیر اعتماد سیاسی بر رابطه بین درآمد و رضایت از زندگی در اروپا» نیز نشان می‌دهد که اعتماد سیاسی با رضایت از زندگی و سلامت روان فردی مرتبط است. همچنین، یافته‌های میان‌فرهنگی این پژوهش نشان می‌دهد که اعتماد سیاسی، نقش تعدیل‌گر رابطه میان درآمد و رضایت از زندگی را ایفا می‌کند؛ در جوامع با اعتماد بالاتر، نابرابری اقتصادی تأثیر کمتری بر رضایت از زندگی دارد.

پژوهش فراتحلیلی دیواین^۱ (۲۰۲۴، ۲۴۲-۲۴۱) با عنوان «آیا اعتماد سیاسی اهمیت دارد؟ فراتحلیلی درباره پیامدهای اعتماد» با بررسی بیش از صد پژوهش تجربی نشان داد که اعتماد سیاسی با طیف گسترده‌ای از نگرش‌ها و رفتارهای سیاسی مرتبط است؛ به گونه‌ای که سطوح بالاتر اعتماد سیاسی با مشارکت بیشتر، مشروعیت ادراک‌شده، و ارزیابی مثبت‌تر از عملکرد نظام سیاسی همراه است؛ در حالی که کاهش اعتماد سیاسی با نگرش‌ها و واکنش‌های سیاسی منفی‌تر ارتباط دارد.

پژوهش چوی^۲ و همکاران (۲۰۲۳، ۱۴۸-۱۳۳) با عنوان «اعتماد سیاسی، سلامت روان و همه‌گیری ویروس کرونا: یک مطالعه بین‌کشوری» با استفاده از داده‌های بیش از سیزده‌هزار سالمند در ۶۶ کشور نشان داده است که اعتماد سیاسی بالاتر با سطوح پایین‌تر نشانه‌های افسردگی و سلامت روان بهتر در دوران کرونا همراه بوده است. همچنین، این رابطه در کشورهای آسیب‌پذیرتر و در میان افراد دارای سلامت ذهنی کمتر، قوی‌تر بوده است.

افزون‌براین، یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده حاکی از این است که کاهش اعتماد سیاسی با بروز رفتارهای پرخاشگرا^۳ سیاسی مرتبط است. نتایج پژوهش نیشی^۳ (۲۰۲۱، ۱) با عنوان «عملکرد ضعیف دولت و پست‌های سیاسی غیرمدنی در رسانه‌های اجتماعی: شواهدی از بحران کووید-۱۹ در ایالات متحده» نشان می‌دهد که ادراک عملکرد ضعیف دولت در مدیریت بحران کرونا با افزایش انتشار پست‌های سیاسی غیرمدنی و خصمانه در رسانه‌های اجتماعی همراه است و نارضایتی از عملکرد حکومت می‌تواند واکنش‌های سیاسی تنش‌آمیز را تشدید کند.

1. Devine

2. Choi

3. Nishi

آرمالی و اندرز^۱ (۲۰۲۴، ۴۲۷) در پژوهشی با عنوان «چه کسانی از خشونت سیاسی حمایت می‌کنند؟» نشان داده‌اند که احساس قربانی شدن ادراک‌شده، اقتدارگرایی، و احساس بی‌قدرتی، از مهم‌ترین عوامل مرتبط با حمایت از خشونت سیاسی هستند و احساس محرومیت و نادیده گرفته شدن می‌تواند زمینه‌ساز نگرش‌های خشونت‌آمیز سیاسی شود.

نتایج پژوهش وینموت^۲ و همکاران (۲۰۲۳، ۱۰-۸) با عنوان «نگرش‌ها به دموکراسی و جامعه و حمایت از خشونت سیاسی در ایالات متحده: یافته‌های یک پیمایش ملی» نشان می‌دهد که حمایت از خشونت سیاسی با بی‌اعتمادی به نهادهای دموکراتیک، ادراک تهدید نسبت به جامعه، و نگرش‌های افراطی سیاسی ارتباط دارد و افرادی که احساس بیگانگی بیشتری با ساختارهای سیاسی داشته‌اند، گرایش بیشتری به تأیید خشونت سیاسی نشان داده‌اند. این شواهد نشان می‌دهد که اعتماد سیاسی، به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی بهزیستی سیاسی (از دیدگاه نیکپورتنس-تاکيگاوا و آوسینوا (۲۰۱۸))، نقش مهمی در سلامت روانی و رفتار سیاسی شهروندان دارد.

برپایه چارچوب نظری پژوهش، یکی دیگر از مؤلفه‌های کلیدی بهزیستی سیاسی، خودکارآمدی سیاسی است (نیکپورتنس-تاکيگاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸، ۸۸۷-۸۸۴). نتایج پژوهش برناردی^۳ و همکاران (۲۰۲۳، ۲۱۷) با عنوان «زمین‌خورده اما هنوز خارج نشده: افسردگی، کارآمدی سیاسی و رأی‌دهی» نشان می‌دهد که افسردگی، توان مشارکت سیاسی را کاهش می‌دهد، اما حفظ احساس کارآمدی سیاسی می‌تواند حتی افراد افسرده را در فرایندهای دموکراتیک، فعال نگه دارد.

مطالعه شور^۴ و همکاران (۲۰۱۹، ۴۳۵) با عنوان «سلامت و کارآمدی سیاسی در بستر: نقش دولت رفاه چیست؟» نشان می‌دهد که وضعیت سلامت افراد با کارآمدی سیاسی رابطه دارد؛ به‌گونه‌ای که افراد ناسالم به‌لحاظ جسمی و روحی، معمولاً احساس توانایی و اثرگذاری سیاسی کمتری را تجربه می‌کنند؛ افرادی با وضعیت جسمی و روانی بهتر، احساس می‌کنند می‌توانند بر تصمیم‌گیری‌های سیاسی اثرگذار باشند و مشارکت فعالانه‌تری داشته باشند.

1. Armaly & Enders
2. Wintemute
3. Bernardi
4. Shore

نتایج پژوهش هوپ^۱ و همکاران (۲۰۱۸، ۲۸) با عنوان «فعال‌گرایی سیاسی و سلامت روان در میان دانشجویان سیاه‌پوست و لاتین‌تبار» نیز نشان می‌دهد که فعالیت سیاسی در میان دانشجویان سیاه‌پوست و لاتین‌تبار، پیامدهای روان‌شناختی دوگانه‌ای دارد؛ به‌گونه‌ای که مشارکت سیاسی می‌تواند احساس کارآمدی و توانمندی را تقویت کند، اما رویارویی پیوسته با تنش‌ها و نابرابری‌های اجتماعی نیز ممکن است فشار روانی و نشانه‌های افسردگی را افزایش دهد.

راثبام^۲ و همکاران (۲۰۲۵، ۴) در مطالعه‌ای با عنوان «حقوق افراد ترنس، امنیت، کارآمدی سیاسی و بهزیستی» نشان داده‌اند که افرادی که احساس کارآمدی سیاسی و احساس اثرگذاری بر فرایندهای سیاسی داشته‌اند، سلامت روان و احساس بهزیستی بیشتری را گزارش کرده‌اند. درمقابل، احساس ناامنی و تجربه تهدیدهای اجتماعی-سیاسی با کاهش بهزیستی همراه بوده است.

نتایج پژوهش‌های سلیمانان و آگیاپونگ (۲۰۱۹، ۱۳۸۳-۱۳۷۹) و لیندهولم^۳ (۲۰۲۰، ۴۸۴-۴۸۱) نیز نشان می‌دهد که افراد دچار مشکلات سلامت روان، الگوهای متفاوتی از مشارکت اجتماعی و فرهنگی را تجربه می‌کنند. به بیان روشن‌تر، سطوح بالاتر بهزیستی ذهنی با مشارکت سیاسی بیشتر همراه است و همچنین، افراد دارای رضایت بیشتر از زندگی، مشارکت فعالانه‌تری در فعالیتهای سیاسی و مدنی نشان می‌دهند.

افزون‌براین، یافته‌های مطالعات انجام‌شده حاکی از این است که کاهش خودکارآمدی سیاسی با بروز رفتارهای پرخاشگرا^۴ سیاسی مرتبط است. نتایج پژوهش جولکیف^۴ (۲۰۲۲، ۱۰۸) با عنوان «خودکارآمدی و کارآمدی سیاسی و توجیه‌پذیری خشونت سیاسی و نقش ترور دولتی: یک تحلیل بین‌کشوری» نشان می‌دهد که کارآمدی سیاسی و شرایط سیاسی-ساختاری با نگرش افراد درباره توجیه‌پذیری خشونت سیاسی ارتباط دارند؛ به‌گونه‌ای که در بسترهای دارای سطوح بالاتر سرکوب دولتی، احتمال پذیرش خشونت سیاسی بیشتر می‌شود.

یافته‌های پژوهش کالافدهیوز و لیتر (۲۰۲۵، ۱۰۰۷) با عنوان «شکاف کارآمدی:

1. Hope
2. Rothbaum
3. Lindholm
4. Julkif

رنجش و تأثیر آن بر کارآمدی سیاسی بیرونی و درونی» نیز نشان می‌دهد که کاهش کارآمدی سیاسی بیرونی و احساس فرد در مورد اینکه نظام سیاسی به خواسته‌های او پاسخ‌گو نیست، با افزایش خشم و بدبینی سیاسی همراه است و کاهش کارآمدی درونی نیز می‌تواند به کناره‌گیری از مشارکت سیاسی یا گرایش به رفتارهای پرخاشگرانه بینجامد.

اوزبیوس فیلهو و تاباتا^۱ (۲۰۲۳، ۱۴-۱۲) در مطالعه‌ای با عنوان «بدبینی سیاسی و کارآمدی سیاسی: تأملاتی درباره‌ی بازنمایی و مشارکت سیاسی در میان دانشجویان یک دانشگاه دولتی برزیل» نیز به این نتیجه رسیده‌اند که بدبینی سیاسی با کاهش کارآمدی سیاسی و مشارکت سیاسی همراه است و دانشجویانی که نگرش بدبینانه‌تری درباره‌ی نظام سیاسی داشته‌اند، احساس اثرگذاری کمتری را در فرایندهای سیاسی تجربه کرده‌اند.

مجموع شواهد نشان می‌دهد که خودکارآمدی و مشارکت سیاسی، به‌عنوان یکی دیگر از مؤلفه‌های اصلی بهزیستی سیاسی (از دیدگاه نیکپورتنس-تاکيگاوا و آوسینوا (۲۰۱۸))، نقش مهمی در سلامت روانی و رفتار سیاسی شهروندان دارد.

انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی نیز از سازه‌های مرتبط با بهزیستی سیاسی به‌شمار می‌آیند؛ چنان‌که بهزیستی سیاسی، فراتر از رضایت صرف از نظام سیاسی است و تجربه‌ی مثبت و سازگاری افراد از زندگی سیاسی را دربر می‌گیرد (نیکپورتنس-تاکيگاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸، ۸۸۸-۸۸۶). پرسون و ویدمالم (۲۰۲۵، ۷۶۱-۷۵۸) نشان داده‌اند که تحمل‌ناپذیری سیاسی، حتی در جوامع دارای نظام رفاهی گسترده نیز احتمال بروز دارد و عواملی مانند تهدید ادراک‌شده و بی‌اعتمادی اجتماعی می‌توانند آن را تقویت کنند.

پژوهش زمیگرود و همکاران (۲۰۱۹، ۶) با عنوان «انعطاف‌ناپذیری شناختی پیش‌بینی‌کننده‌ی نگرش‌های افراطی است» نشان می‌دهد که انعطاف‌ناپذیری شناختی با نگرش‌های افراطی، رابطه‌ی مثبتی دارد؛ به‌گونه‌ای که افراد دارای انعطاف شناختی کمتر، گرایش بیشتری به پذیرش دیدگاه‌های افراطی و مطلق‌گرایانه نشان می‌دهند.

همچنین زمیگرود و همکاران (۲۰۱۸، ۴۵۳۸-۴۵۳۶) «زیربناهای شناختی ایدئولوژی ملی‌گرایانه در بستر برگزیت» با بررسی ۳۳۲ بزرگسال در بریتانیا نشان داده‌اند که انعطاف‌ناپذیری شناختی با گرایش به نگرش‌های ملی‌گرایانه و ایدئولوژیک ارتباط دارد؛

1. Euzébios Filho & Tabata,

به گونه‌ای که ویژگی‌های شناختی افراد می‌تواند در شکل‌گیری جهت‌گیری‌های سیاسی نقش مهمی داشته باشد.

افزون‌براین، زمیگروود و همکاران (۲۰۲۱، ۹-۷) در مطالعه‌ای با عنوان «همبسته‌های شناختی و ادراکی نگرش‌های ایدئولوژیک: رویکردی داده‌محور» دریافته‌اند که نگرش‌های ایدئولوژیک با ویژگی‌های شناختی و ادراکی افراد ارتباط دارد و انعطاف‌ناپذیری شناختی و سبک‌های پردازش محدودتر می‌تواند با گرایش به باورهای ایدئولوژیک سخت‌گیرانه‌تر و دیدگاه‌های قطبی همراه باشد.

همچنین، زمیگروود و همکاران در پژوهش دیگری (۲۰۲۰، ۴۰۷) با عنوان «ذهن حزبی: آیا جانبداری سیاسی افراطی با انعطاف‌ناپذیری شناختی مرتبط است؟» نشان داده‌اند که جانبداری سیاسی افراطی با انعطاف‌ناپذیری شناختی رابطه دارد؛ به گونه‌ای که افراد دارای تعهد سیاسی قوی‌تر، انعطاف کمتری در پردازش اطلاعات و تغییر چارچوب‌های ذهنی نشان می‌دهند.

نتایج مطالعه ورکویتن^۱ و همکاران (۲۰۲۴، ۱) با عنوان «تحمل سیاسی و قاعده زرین: عمل متقابل پذیرش اقدامات اعتراضی هنجاری گروه‌های نامحبوب را افزایش می‌دهد» نیز نشان می‌دهد که اصل عمل متقابل^۲ (رفتار با دیگران همان گونه که انتظار داریم با ما رفتار شود) می‌تواند تحمل سیاسی را افزایش دهد. افرادی که به اصل عمل متقابل توجه بیشتری داشتند، پذیرش بیشتری در برابر اقدامات اعتراضی مشروع و هنجاری گروه‌هایی نشان می‌دادند که با آن‌ها همسویی نداشتند.

همچنین، شواهد حاکی از تأثیر انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی بر سلامت فردی است. در این راستا، نتایج پژوهش دنگ^۳ و همکاران (۲۰۲۳، ۸-۶) با عنوان «انعطاف‌پذیری شناختی و تنظیم هیجان: دو لایه تاب‌آوری در برابر شکل‌گیری پارانوایا» نشان می‌دهد که انعطاف‌پذیری شناختی و تنظیم هیجان، به عنوان دو سازوکار مهم تاب‌آوری روان‌شناختی عمل می‌کنند و سطوح بالاتر آن‌ها می‌تواند احتمال شکل‌گیری الگوهای شناختی منفی و تهدیدمحور را کاهش دهد.

1. Verkuyten

2. Golden Rule of Reciprocity

3. Deng

یافته‌های تانگ^۱ و همکاران (۲۰۲۴، ۳۲۰۶) در مطالعه‌ای با عنوان «تحول انعطاف‌پذیری شناختی و پیامدهای آن برای اختلالات سلامت روان» نشان می‌دهد که انعطاف‌پذیری شناختی، نقش مهمی در سلامت روان و سازگاری دارد و سطوح پایین‌تر آن می‌تواند با الگوهای شناختی ناسازگار و افزایش آسیب‌پذیری در برابر مشکلات روان‌شناختی همراه باشد.

مجموع شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی به‌عنوان سازه‌های مرتبط با بهزیستی سیاسی می‌توانند در کاهش نگرش‌های افراطی، قطبی، و ناسازگار نقش داشته باشند؛ به‌گونه‌ای که سطوح بالاتر انعطاف‌پذیری شناختی با سلامت روان، سازگاری بیشتر، و کاهش الگوهای شناختی تهدیدمحور همراه بوده و می‌تواند بر تقویت تجربه مثبت زندگی سیاسی تأثیرگذار باشد.

افزون‌براین، یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده حاکی از این است که عدم انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی با بروز رفتارهای پرخاشگرانه سیاسی مرتبط است. یافته‌های اوزدوغان^۲ و همکاران (۲۰۲۱، ۸۲۶) با عنوان «پرخاشگری واکنشی-پیشگیرانه و انعطاف‌پذیری شناختی در نوجوانان: نقش میانجی خشم» نشان می‌دهد که انعطاف‌پذیری شناختی پایین با سطوح بالای پرخاشگری واکنشی و پیشگیرانه همراه است. همچنین، خشم، نقش میانجی را در این رابطه ایفا می‌کند؛ به این معنا که کاهش انعطاف‌پذیری شناختی با افزایش خشم همراه است و این امر به افزایش رفتارهای پرخاشگرانه منجر می‌شود.

کلیفورد و لاتهامر^۳ (۲۰۲۵، ۱۲۸۹-۱۲۸۶) در پژوهشی با عنوان «چگونه نگرش‌های قوی سیاسی، حمایت از کنش‌های سیاسی پرخاشگرانه را فعال می‌کنند»، نشان داده‌اند که شدت نگرش‌های سیاسی و تعهد ایدئولوژیک افراطی با حمایت بیشتر از کنش‌های سیاسی پرخاشگرانه همراه است؛ یافته‌ای که نشان می‌دهد، کاهش مدارا و انعطاف در نگرش‌های سیاسی می‌تواند زمینه‌ساز واکنش‌های خصمانه‌تر باشد.

تریدینگر و زیلر^۴ (۲۰۲۳، ۷-۱۰) نیز در مطالعه‌ای با عنوان «تعیین مرزهای مدارا:

1. Tong
2. Özdoğan
3. Clifford & Lothamer
4. Trüdinger & Ziller

بررسی آزمایشی واکنش‌های فردی به افراط‌گرایی و خشونت» نشان داده‌اند که گرایش‌های افراطی و حمایت از خشونت، با کاهش تحمل سیاسی همراه است؛ به گونه‌ای که افراد در برابر گروه‌های دارای مواضع متفاوت، پذیرش و مدارای کمتری نشان می‌دهند.

این شواهد حاکی از این است که انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی، نقش مهمی در کاهش رفتارهای افراطی و پرخاشگرانه سیاسی و ارتقای بهزیستی سیاسی و سلامت روان دارند. در مجموع، شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که بهزیستی سیاسی از طریق مؤلفه‌هایی مانند اعتماد سیاسی، خودکارآمدی سیاسی، مشارکت، انعطاف‌پذیری، و تحمل سیاسی با سلامت روان و کیفیت تجربه سیاسی افراد ارتباط دارد. یافته‌ها حاکی از این است که سطوح بالاتر این مؤلفه‌ها با مشارکت سازنده‌تر، سلامت روان بهتر، و تجربه مثبت‌تر از زندگی سیاسی همراه است؛ در مقابل، کاهش آن‌ها می‌تواند با بی‌اعتمادی، احساس بی‌قدرتی، نگرش‌های افراطی، و گرایش به رفتارهای پرخاشگرانه سیاسی مرتبط باشد.

با وجود پژوهش‌های پرشمار درباره مؤلفه‌های بهزیستی سیاسی، هنوز ابزار بومی و اعتباریافته‌ای برای سنجش این سازه در جامعه ایران وجود ندارد و رابطه آن با پرخاشگری سیاسی نیز بررسی نشده است؛ ازاین‌رو، پژوهش حاضر در پی پر کردن این خلأ پژوهشی است.

۳. الگوی مفهومی پژوهش

الگوی مفهومی پژوهش حاضر برپایه نظریه بهزیستی سیاسی نیکپورتس-تاکینگاوا و آوسینوا (۲۰۱۸، ۸۸۴-۸۸۷) و نظریه خودتعیین‌گری دسی و همکاران (۲۰۱۷، ۲۰-۲۲) تدوین شد. برپایه نظریه بهزیستی سیاسی، تجربه مثبت و سازگارانۀ افراد از زندگی سیاسی از طریق اعتماد سیاسی، احساس کارآمدی، مشارکت، و تعامل سازنده با محیط سیاسی شکل می‌گیرد. همچنین، در چارچوب نظریه خودتعیین‌گری، نیاز به ارتباط در قالب اعتماد سیاسی، نیاز به شایستگی در قالب کارآمدی و مشارکت سیاسی، و نیاز به خودمختاری در قالب انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی بازتاب می‌یابد. این مؤلفه‌ها برپایه مبانی نظری به‌عنوان حوزه‌های مفهومی اولیه برای تدوین گویه‌ها در نظر گرفته شدند و ساختار نهایی سازه براساس نتایج تحلیل‌های روان‌سنجی تعیین شد. همچنین، پیش‌بینی می‌شود، سطوح بالاتر بهزیستی سیاسی با کاهش گرایش به پرخاشگری سیاسی در میان دانشجویان همراه باشد؛ بنابراین، الگوی مفهومی

پژوهش، رابطه منفی میان بهزیستی سیاسی و پرخاشگری سیاسی را مفروض می‌داند.

۴. روش پژوهش

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی از نوع روان‌سنجی است که با هدف ساخت و اعتباریابی مقیاس بهزیستی سیاسی انجام شده است. این مقیاس با تکیه بر نظریه‌ها و پژوهش‌های پیشین در حوزه بهزیستی و مشارکت سیاسی طراحی شده و مراحل پژوهش عبارتند از: ۱) تدوین گویه‌ها برپایه مبانی نظری و تحلیل محتوای پژوهش‌های داخلی و خارجی مرتبط؛ ۲) بررسی روایی محتوایی و صوری گویه‌ها توسط هیئت متخصصان روان‌شناسی اجتماعی و علوم سیاسی؛ ۳) اجرای مقدماتی (پایلوت) برای ارزیابی شفافیت و فهم‌پذیری گویه‌ها؛ ۴) تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) برای شناسایی ساختار عاملی مقیاس؛ ۵) تحلیل عاملی تأییدی (CFA) برای بررسی برازندگی الگوی پیشنهادی؛ ۶) بررسی پایایی از طریق آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی، و بازآزمایی؛ ۷) بررسی رابطه بهزیستی سیاسی با سلامت عمومی و پرخاشگری سیاسی با استفاده از روش‌های آماری همبستگی و رگرسیون چندگانه به منظور بررسی روایی همگرا و واگرای مقیاس بود.

جامعه آماری دربردارنده دانشجویان کاربر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی جامعه ایران در سال ۱۴۰۴ بود که با فراخوان اینترنتی و نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. این روش به دلیل پوشش جغرافیایی گسترده، تنوع جمعیت‌شناختی، و صرفه‌جویی در منابع انتخاب شد. حجم نمونه برپایه قاعده سرانگشتی کلاین^۱ (۲۰۲۳، ۱۶) با در نظر گرفتن ۱۰ نمونه برای هر گویه نسخه اولیه مقیاس، دست‌کم ۲۰۰ نفر برآورد شد، اما به منظور افزایش قدرت آزمون، ۷۲۰ نفر شرکت کردند که ۳۶۰ نفر برای تحلیل عاملی اکتشافی و ۳۶۰ نفر برای تحلیل عاملی تأییدی به‌طور تصادفی و برابر تقسیم شدند تا گروه‌ها به لحاظ جمعیت‌شناختی همسان باشند.

در راستای تدوین مقیاس بهزیستی سیاسی، طراحی گویه‌ها برپایه دستورالعمل‌های بوتانگ^۲ و همکاران (۲۰۱۸) در حوزه توسعه ابزارهای روان‌شناختی انجام شد. فرایند تولید گویه‌ها برپایه رویکرد قیاسی مبتنی بر نظریه بود. در این راستا، با مرور نظام‌مند نظریه‌ها و پژوهش‌های پیشین در حوزه بهزیستی و مشارکت سیاسی، چارچوب مفهومی اولیه استخراج و

1. Kline

2. Boateng

۳۰ گویه اولیه تدوین شد. به منظور بررسی روایی صوری، گویه‌ها در اختیار ۱۰ دانشجوی تحصیلات تکمیلی روان‌شناسی و علوم سیاسی قرار گرفت تا به لحاظ شفافیت، فهم‌پذیری، و تناسب زبانی ارزیابی شوند. بازخوردهای دریافت‌شده منجر به اصلاح نگارشی و ساده‌سازی برخی عبارت‌ها شد. همچنین، روایی محتوایی توسط هشت نفر از متخصصان حوزه‌های روان‌شناسی، روان‌سنجی، علوم سیاسی، و علوم اجتماعی ارزیابی شد که در نتیجه تحلیل کیفی نظر آنان، ۱۰ گویه نامناسب، حذف و گویه‌های باقی‌مانده بازنویسی شدند. روایی کمی نیز با استفاده از نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) محاسبه شد که مقادیر به دست آمده نشان‌دهنده کفایت روایی گویه‌ها بود ($CVI \geq 0.78$ و $CVR \geq 0.75$).

پس از تأیید شدن روایی محتوایی و صوری، مقیاس بهزیستی سیاسی با ۲۰ گویه نهایی روی نمونه اصلی اجرا شد. شرایط ورود به پژوهش عبارت از: تابعیت و سکونت در ایران، دسترسی به اینترنت، توانایی پاسخ‌دهی، و رضایت آگاهانه بود. خروجی‌ها شامل تکمیل ناقص پرسش‌نامه، پاسخ‌های غیرمنطقی، شرکت‌کننده تکراری، و نقض معیارهای ورود بودند. پرسش‌نامه‌ها از طریق سامانه اینترنتی طراحی پرسش‌نامه گوگل فرم^۱ طراحی شدند. لینک شرکت در پژوهش از طریق پیام‌رسان‌های تلگرام، واتساپ، ایتا، و روبیکا و همچنین، شبکه اجتماعی اینستاگرام در گروه‌ها، کانال‌ها، و صفحه‌های اجتماعی دانشجویی — با هماهنگی و ارتباط‌گیری با گردانندگان آن‌ها — منتشر شد. به منظور رعایت اصول اخلاق پژوهش، در ابتدای پرسش‌نامه، توضیحات لازم درباره هدف مطالعه، محرمانه بودن اطلاعات، و داوطلبانه بودن مشارکت ارائه شد. محرمانگی اطلاعات رعایت شد و اصول اخلاقی در کل فرایند حفظ گردید. محتوای پرسش‌ها فاقد موارد آسیب‌زا بود و خطر روانی یا اجتماعی‌ای برای شرکت‌کنندگان نداشت. سرانجام، داده‌های گردآوری‌شده وارد نرم‌افزارهای آماری SPSS-24 و AMOS-24، و با روش تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی تحلیل شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شد:

- مقیاس بهزیستی سیاسی (PWBS): این مقیاس در پژوهش حاضر برپایه اصول روان‌سنجی، طراحی و ویژگی‌های آن در جمعیت ایرانی بررسی شده است. مقیاس بهزیستی سیاسی دربردارنده سه زیرمقیاس: (۱) اعتماد سیاسی؛ (۲) کارآمدی و مشارکت سیاسی؛ (۳)

1. Google Forms

انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی بود که به‌عنوان منابع بهزیستی سیاسی مطرح می‌شوند و مجموع نمرات آن‌ها، نمره کل بهزیستی سیاسی را ارائه می‌دهد. نمره‌های بالاتر، بیانگر سطح بالاتر بهزیستی سیاسی است. تعداد پنج گویه، نمره‌گذاری معکوس دارد. پاسخ‌ها برپایه مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای (از ۰ = کاملاً مخالفم تا ۴ = کاملاً موافقم) ثبت می‌شود و دامنه نمره کل مقیاس از ۰ تا ۶۸ متغیر است.

• پرسشنامه سلامت عمومی^۱ (GHQ-28): پرسش‌نامه سلامت عمومی طراحی شده توسط گلدبرگ و هیلیر^۲ (۱۹۷۹)، یکی از پرکاربردترین ابزارهای ارزیابی وضعیت سلامت روان به‌شمار می‌آید. این پرسش‌نامه، دربردارنده ۲۸ گویه و چهار خرده‌مقیاس نشانه‌های جسمانی، اضطراب، اختلال در کارکرد اجتماعی، و نشانه‌های افسردگی است. در پژوهش تقوی (۱۳۸۰)، روایی و پایایی این ابزار در جمعیت دانشجویی ایرانی بررسی شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریماکس نشان داد که ساختار چهارعاملی پرسش‌نامه با داده‌ها انطباق دارد و این چهار عامل بیش از ۵۰ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کنند. همچنین، ضرایب همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۸۷ قرار داشت که بیانگر روایی درونی مناسب ابزار است. روایی هم‌زمان نیز از طریق همبستگی با پرسش‌نامه بیمارستان میدلسکس^۳ (M.H.Q) به میزان ۰/۵۵ تأیید شد. به‌لحاظ پایایی، ضرایب بازآزمایی ۰/۷۰، روش تصنیفی ۰/۹۳، و آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به‌دست آمد که همگی نشان‌دهنده همسانی درونی و ثبات مطلوب پرسش‌نامه بودند. براین‌اساس، می‌توان نتیجه گرفت که GHQ-28 در جامعه ایرانی، ابزار معتبر و پایایی برای سنجش سلامت عمومی به‌شمار می‌آید.

• مقیاس پرخاشگری سیاسی: به‌منظور سنجش میزان پرخاشگری سیاسی در میان افراد، پرسش‌نامه محقق‌ساخته‌ای شامل ۸ گویه طراحی شد. پاسخ‌دهی به آیتم‌ها برپایه مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت از «کاملاً مخالفم» (نمره ۰) تا «کاملاً موافقم» (نمره ۴) انجام شد؛ به‌گونه‌ای که نمره‌های بالاتر، بیانگر سطح بیشتر پرخاشگری سیاسی بودند. روایی محتوایی ابزار با قضاوت هشت نفر از متخصصان روان‌شناسی و علوم سیاسی بررسی شد. شاخص نسبت روایی محتوا (CVR) در همه گویه‌ها بالاتر از مقدار بحرانی جدول لاوشه (۰/۷۵) برای ۸

1. General Health Questionnaires
2. Goldberg & Hillier
3. Middlesex Hospital Questionnaire (MHQ)

متخصص) و میانگین شاخص روایی محتوا (CVI) برابر با ۰/۸۷ بود که این مقادیر بیانگر کفایت محتوایی مطلوب ابزار است. برای اطمینان از روایی صوری از هر دو روش کیفی و کمی استفاده شد. در ارزیابی کیفی، گویه‌ها به لحاظ شفافیت و تناسب، توسط گروه هدف تأیید شدند و در بررسی کمی، هیچ‌یک از آیتم‌ها، شاخص اثری کمتر از ۱/۵ نداشتند. به منظور بررسی روایی سازه، تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) با استفاده از روش استخراج مؤلفه‌های اصلی و چرخش پرومکس روی نمونه‌ای متشکل از ۲۰۰ نفر اجرا شد. شاخص کفایت نمونه‌برداری "KMO" برابر با ۰/۸۸ و آزمون کرویت بارتلت معنادار بود ($P < ۰/۰۰۱$)، که نشان‌دهنده مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل عاملی است. از میان ۱۰ گویه اولیه، ۸ گویه با بار عاملی بالاتر از ۰/۵۰ بر یک عامل اصلی بارگذاری شدند و این عامل توانست ۷۵ درصد از واریانس کل را تبیین کند. ضرایب بار عاملی گویه‌های نهایی در دامنه ۰/۶۹ تا ۰/۸۵ قرار داشت. تحلیل عاملی تأییدی (CFA) با نرم‌افزار "AMOS" نیز ساختار تک‌عاملی ابزار را تأیید کرد ($TLI = ۰/۹۱$, $CFI = ۰/۹۳$), برای بررسی روایی هم‌زمان، همبستگی پرخاشگری سیاسی با نمره‌های پرسش‌نامه سلامت عمومی محاسبه شد که ضریب همبستگی مثبت و معناداری به دست آمد ($R = ۰/۶۴$, $P < ۰/۰۱$). پایایی ابزار نیز به دو روش بررسی شد؛ ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰/۸۲ بود که بیانگر همسانی درونی مطلوب است؛ همچنین ضریب بازآزمایی با فاصله زمانی دو هفته در نمونه‌ای ۴۰ نفره برابر با ۰/۷۶ به دست آمد. گویه‌های این مقیاس عبارتند از: (۱) در رویارویی با ایده‌های مخالف سیاسی، تمایل دارم به شدت واکنش نشان دهم؛ (۲) فکر می‌کنم بعضی از گروه‌های سیاسی رقیب شایسته احترام نیستند؛ (۳) احساس می‌کنم گروه‌های رقیب سیاسی برای کشور مضر هستند و باید محدود شوند؛ (۴) وقتی عقاید من به چالش کشیده می‌شود، دوست دارم واکنش شدیدی نشان دهم؛ (۵) گاهی فکر می‌کنم لازم است تجمعات یا فعالیت‌های گروه‌های سیاسی مخالف مختل شود؛ (۶) در فضای مجازی با مخالفان سیاسی خود برخورد تند یا انتقادی دارم؛ (۷) اغلب، رقبای سیاسی سبب واکنش خصمانه می‌شوند؛ (۸) اگر فرصت داشتم، دوست دارم به صورت عملی یا نمادین به گروه‌های سیاسی رقیب آسیب بزنم. در مجموع، یافته‌ها حاکی از این است که پرسش‌نامه هشت‌گویه‌ای پرخاشگری سیاسی از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است و می‌تواند به عنوان ابزار معتبری برای سنجش پرخاشگری سیاسی در پژوهش‌های روان‌شناختی و اجتماعی استفاده شود.

۵. یافته‌های پژوهش

در این پژوهش، ۷۲۰ نفر دانشجو شرکت کردند که شامل ۳۳۶ زن (۴۶/۴۱ درصد) و ۳۸۴ مرد (۵۳/۵۸ درصد) بودند. میانگین سن شرکت‌کنندگان، ۲۳ سال با انحراف معیار ۸/۱۹ گزارش شد. به لحاظ وضعیت تأهل، ۲۰۳ نفر متأهل و ۵۱۷ نفر مجرد بودند. در زمینه مقطع تحصیلی، ۲۵۶ نفر دانشجوی کاردانی، ۳۱۵ نفر دانشجوی کارشناسی، ۱۱۹ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد، و ۳۰ نفر دانشجوی دوره دکتری بودند. میانگین، انحراف استاندارد، کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش، و همبستگی بین آن‌ها در جدول شماره (۱) ارائه شده است.

جدول شماره (۱). یافته‌های توصیفی و همبستگی متغیرهای پژوهش

مؤلفه‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱ اعتماد سیاسی	۱					
۲ کارآمدی و مشارکت سیاسی	۰/۴۶	۱				
۳ انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی	۰/۴۲	۰/۵۰	۱			
۴ بهزیستی سیاسی	۰/۸۲	۰/۷۹	۰/۷۷	۱		
۵ سلامت عمومی	۰/۵۰	۰/۵۱	۰/۴۸	۰/۶۲	۱	
۶ پرخاشگری سیاسی	-۰/۵۹	-۰/۵۴	-۰/۵۶	-۰/۷۱	-۰/۴۵	۱
میانگین	۲۲/۲۲	۱۵/۸۶	۱۵/۹۲	۵۴	۱۵/۹۲	۱۴/۸۴
انحراف استاندارد	۳/۶۶	۲/۸۴	۲/۸۵	۷/۵۲	۲/۹۵	۲/۴۸
کجی	-۰/۱۳	-۰/۳۲	-۰/۲۵	-۰/۱۵	۰/۰۱	-۰/۰۶
کشیدگی	-۰/۳۵	-۰/۲۲	-۰/۳۲	-۰/۳۱	-۰/۲۱	-۰/۱۸

برپایه داده‌های جدول شماره (۱)، مقادیر چولگی (± 2) و کشیدگی (± 7) تمام متغیرها در محدوده قابل قبول براساس معیار کلاین (۲۰۲۳) قرار دارند که نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع تک‌متغیری داده‌ها است. همچنین، ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش، معنادار بوده‌اند ($P < 0/01$).

پیش از تحلیل عاملی اکتشافی، شاخص کفایت نمونه‌گیری کایزر-مایر-اولکین^۱ (KMO) برابر با ۰/۹۴ و آزمون کرویت بارتلت^۲ ($\chi^2 = 4490/923$, $df = 136$, $P < 0/001$) معنادار بود که نشان‌دهنده کفایت نمونه و مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل است. در ادامه، تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۳ و با استفاده از چرخش پرومکس^۴ (EFA) اجرا شد

1. Kaiser-Meyer-Olkin
2. Bartlett's Test
3. Principal Component Analysis
4. Promax Rotation

(جدول شماره ۲).

جدول شماره (۲). نتایج تحلیل عاملی اکتشافی مقیاس بهزیستی سیاسی

ابعاد	گویه‌ها	واریانس مشترک	همبستگی گویه-کل تصحیح شده	بار عاملی	ارزش ویژه	واریانس	واریانس تجمعی
انفکاد سیاسی	باور دارم که تصمیمات سیاسی مسئولان می‌تواند زندگی مردم را بهبود دهد.	۰/۷۴	۰/۶۸	۰/۸۴	۱۴/۷۹	۴۹/۳۱	۴۹/۳۱
	رویکردهای سیاسی جامعه، باعث احساس خشم یا تهدید می‌شود.*	۰/۷۲	۰/۶۴	۰/۸۶			
	با سیاستها و تصمیمات کلان کشور مخالف هستم.*	۰/۷۲	۰/۶۶	۰/۸۵			
	رویکردهای سیاسی حاکمان جامعه اغلب مرا دچار اشتغگی می‌کند.*	۰/۶۹	۰/۶۴	۰/۸۳			
	معمولاً با تصمیمات سیاسی حاکم بر کشور دچار تضاد می‌شوم.*	۰/۶۷	۰/۶۵	۰/۷۹			
	در زندگی تلاش می‌کنم رفتارم با قوانین و سیاست‌های کشور هماهنگ باشد.	۰/۷۵	۰/۶۴	۰/۸۸			
	نسبت به آینده سیاسی کشور حس امید و انرژی دارم.	۰/۷۰	۰/۶۴	۰/۸۳			
کارآمدی و مشارکت سیاسی	باور دارم که نظرات من در مسائل اجتماعی-سیاسی اهمیت دارد.	۰/۷۳	۰/۶۴	۰/۸۱	۱/۷۹	۵/۹۹	۵۵/۳۰
	احساس می‌کنم مشارکت من در تصمیم‌گیری‌های سیاسی مؤثر است.	۰/۷۵	۰/۶۹	۰/۸۹			
	من آزادانه نظرات سیاسی خود را در جامعه بیان می‌کنم.	۰/۶۹	۰/۵۸	۰/۸۴			
	باور دارم که نظرات من در جامعه نادیده گرفته می‌شود.*	۰/۷۱	۰/۶۲	۰/۸۳			
	احساس می‌کنم توانایی اثرگذاری بر تغییرات اجتماعی را دارم.	۰/۷۳	۰/۶۰	۰/۸۵			
انفکاد سیاسی	در موقعیت‌های سیاسی پیچیده، می‌توانم مسائل را از دیدگاه‌های مختلف ببینم.	۰/۸۰	۰/۶۶	۰/۸۹	۱/۲۶	۴/۲۲	۶۹/۷۲
	وقتی با شواهد جدید روبه‌رو می‌شوم، می‌توانم دیدگاه‌های سیاسی‌ام را دوباره بررسی کنم.	۰/۷۴	۰/۶۷	۰/۸۱			
	درک دیدگاه‌های مخالف، حتی زمانی که با آنها مخالفم، مهم است.	۰/۷۸	۰/۶۵	۰/۸۸			
	باور دارم هیچ ایدئولوژی سیاسی‌ای کاملاً درست یا غلط نیست.	۰/۷۹	۰/۶۲	۰/۹۱			
	می‌توانم با کسانی که عقاید سیاسی متفاوت دارند، با گفت‌وگو به درک متقابل برسیم.	۰/۷۵	۰/۶۲	۰/۸۷			

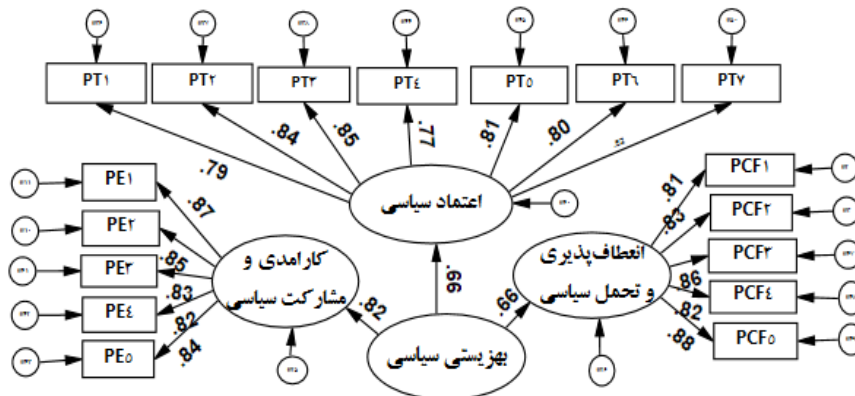
بر پایه داده‌های جدول شماره (۲)، در تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از معیار کایزر (۱۹۶۰)، ۱۶، یعنی ملاک ارزش ویژه بزرگ‌تر از ۱، تعداد ۳ عامل استخراج شد. از مجموع ۲۰ گویه نسخه پالایش شده، ۱۷ گویه حفظ و در ۳ عامل اصلی بارگذاری شدند. ۳ گویه به دلیل داشتن بار عاملی پایین یا بارگذاری هم‌زمان بر چند عامل، حذف شدند. در مجموع، ۳ عامل استخراج شده، ۶۹/۷۲ درصد از واریانس کل را تبیین کرده‌اند که نشان‌دهنده ساختار عاملی نسبتاً مطلوب مقیاس

موردبررسی است. در ادامه، مقادیر واریانس مشترک^۱ برای هریک از گویه‌ها بررسی شد. این مقادیر در بازه‌ای بین ۰/۶۷ تا ۰/۸۰ قرار داشتند که بیانگر این است که ۶۷ تا ۸۰ درصد از واریانس هر گویه، توسط عامل‌های استخراج‌شده تبیین شده است. این نتایج نشان می‌دهد که گویه‌ها با ساختار عاملی، هم‌راستایی مناسبی داشته و در مدل عاملی، نقش معناداری ایفا می‌کنند. به‌منظور بررسی کارایی هر گویه و همخوانی آن با سازه اصلی، ضرایب همبستگی گویه‌کل تصحیح‌شده محاسبه شد. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که ضرایب در دامنه‌ای بین ۰/۵۸ تا ۰/۶۸ قرار دارند که همگی از مقدار حداقل قابل قبول یعنی ۰/۳۰ بالاترند و تمام گویه‌ها با نمره کل مقیاس، همبستگی مثبت و معناداری دارند. همچنین، به‌منظور شناسایی ساختار عاملی زیرین مقیاس بهزیستی سیاسی، تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی و چرخش پرومکس انجام شد. دلیل اصلی انتخاب روش چرخش پرومکس این است که در ساختارهای روان‌شناختی و اجتماعی، از جمله «بهزیستی سیاسی»، ابعاد گوناگون معمولاً با یکدیگر همبستگی دارند و مستقل از هم عمل نمی‌کنند. پس از اعمال چرخش، بارهای عاملی گویه‌ها بر روی عامل‌های متناظر خود بالاتر از ۰/۷۰ به‌دست آمد که نشان‌دهنده همبستگی قوی بین گویه‌ها و عامل‌های مربوطه است. یافته‌های تحلیل عاملی اکتشافی نشان می‌دهد، مقیاس بهزیستی سیاسی از ساختار ۳ بعدی برخوردار است و ۱۷ گویه نهایی آن به‌گونه‌ای مناسب بر روی ۳ عامل بارگذاری شده‌اند. این ساختار نظری با پیش‌فرض‌های مفهومی سازگار است و زمینه را برای تحلیل عاملی تأییدی فراهم می‌کند.

پس از اجرای تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) برای کشف ساختار عاملی مقیاس، تحلیل عاملی تأییدی (CFA) در نمونه مستقل دیگری انجام شد تا کفایت واریانس عوامل استخراج‌شده بررسی شود. پیش از تحلیل عاملی تأییدی، شاخص KMO برابر با ۰/۹۴ و آزمون کرویت بارلت معنادار نشان داد. براین اساس، داده‌ها برای تحلیل عاملی تأییدی، مناسب تشخیص داده شد ($\chi^2=4619/972$, $df=136$, $P<0/01$). هدف از تحلیل عاملی تأییدی، تأیید ساختار عاملی حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی و برازش مدل در نمونه ایرانی است. در این تحلیل، از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم برای بررسی ساختار سلسله‌مراتبی مقیاس بهزیستی سیاسی استفاده شد.

1. Communalilty

شکل شماره (۱). تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم مقیاس بهزیستی سیاسی

شکل شماره (۱)، الگوی مفهومی، شامل ۳ زیرمقیاس به‌عنوان عوامل مرتبه اول را نشان می‌دهد که تحت تأثیر عامل کلی «بهزیستی سیاسی» (عامل مرتبه دوم) هستند. بارهای عاملی زیرمقیاس‌ها با عامل اصلی بین ۰/۸۱ تا ۰/۸۶ و معنادار ($P < ۰/۰۰۱$) بود که نشان‌دهنده همبستگی مناسب و تبیین مؤلفه‌های فرعی توسط عامل کل است و ساختار سلسله‌مراتبی مقیاس را تأیید می‌کند.

در ادامه، به‌منظور ارزیابی میزان برازش الگوی نظری با داده‌های تجربی در تحلیل عاملی تأییدی (CFA)، مجموعه‌ای از شاخص‌های برازش بررسی شدند (جدول شماره ۳).

جدول شماره (۳). شاخص‌های برازش الگو

متغیر	مقدار	دامنه تأیید
آزمون مجذور کای (χ^2)	۱۴۱/۱۵۹	-
درجه آزادی (df)	۱۱۶	-
نسبت مجذور کای به درجه آزادی (χ^2/df)	۱/۲۱	$۳ >$
سطح معناداری (P)	۰/۰۵۶	$P > ۰/۰۵$
شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۵	$> ۰/۹$
شاخص نیکویی برازش تعدیل‌یافته (AGFI)	۰/۹۴	$> ۰/۹$
شاخص برازش نسبی (RFI)	۰/۹۶	$> ۰/۹$
شاخص برازش افزایشی (IFI)	۰/۹۹	$> ۰/۹$
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۹	$> ۰/۹$
شاخص توکل-لویس (TLI)	۰/۹۹	$> ۰/۹$
ریشه میانگین مجزورات خطای برآورد (RMSEA)	۰/۰۲۵	$< ۰/۰۸$
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	۰/۹۷	$> ۰/۹$

یافته‌ها نشان داد که الگوی پیشنهادی از برازش بسیار مطلوبی با داده‌ها برخوردار است (جدول شماره ۳). مقدار مجذور کای ($\chi^2 = 141/159$)، $df=116$ ، $P=0/056$) معنادار نبود که نشان‌دهنده نبودن تفاوت معنادار میان الگوی نظری و داده‌های مشاهده‌شده است. نسبت مجذور کای به درجه آزادی کمتر از ۳ بوده که بیانگر برازش بسیار مناسب الگو است. همچنین، شاخص‌های برازش مطلق و نسبی از مقادیر استاندارد مطلوب بالاتر بودند ($GFI=0/95$ ، $AGFI=0/94$ ، $NFI=0/95$ ، $RFI=0/96$) که بیانگر برازش کامل الگو با داده‌ها است. ریشه میانگین مجذورات خطای برآورد نیز ($RMSEA=0/025$) حاکی از پایین بودن خطای تقریبی در الگو است. در مجموع، همه شاخص‌های برازش در دامنه قابل قبول و حتی مطلوب قرار دارند و نشان می‌دهند که الگوی اندازه‌گیری از برازش بسیار عالی با داده‌های تجربی برخوردار است.

در ادامه، شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس بهزیستی سیاسی، شامل پایایی ترکیبی، پایایی درونی، پایایی بازآزمون، روایی همگرا و واگرای درون‌ابزاری و روایی ملاکی (روایی همگرا و واگرا) بررسی شد. جدول شماره (۴)، شاخص‌های پایایی ترکیبی، پایایی درونی، و روایی همگرا و واگرای درون‌ابزاری را نشان می‌دهد.

جدول شماره (۴). شاخص‌های پایایی و اعتبار مقیاس بهزیستی سیاسی

مقیاس و زیرمقیاس‌های ابزار	پایایی ترکیبی	پایایی درونی	بازآزمایی	AVE	√AVE
اعتماد سیاسی	۰/۹۳	۰/۹۰	۰/۷۳	۰/۶۴	۰/۸۰
کارآمدی و مشارکت سیاسی	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۷۲	۰/۶۸	۰/۸۲
انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی	۰/۹۴	۰/۸۹	۰/۷۳	۰/۷۵	۰/۸۶
بهزیستی سیاسی	۰/۹۳	۰/۹۳	۰/۷۴	۰/۶۹	-

برپایه داده‌های جدول شماره (۴)، پایایی ترکیبی، پایایی درونی (ضریب آلفای کرونباخ) زیرمقیاس‌ها و کل مقیاس بالاتر از ۰/۷۰ به دست آمد که برپایه نظر هیر^۱ و همکاران (۲۰۱۹)، تأییدکننده قابلیت اعتماد و ثبات ابزار اندازه‌گیری است. پایایی آزمون -بازآزمون نیز از طریق محاسبه ضریب همبستگی پیرسون بر روی نمونه‌ای متشکل از ۷۰ نفر و در فاصله زمانی ۱۵ روز انجام شد که نشان‌دهنده ثبات زمانی مناسب مقیاس بود. همچنین، براساس مقادیر به دست آمده، همه عوامل دارای AVE بالاتر از ۰/۵۰ و ریشه دوم AVE بالاتر از ضرایب همبستگی بین سازه‌ها هستند، که بیانگر روایی همگرایی مطلوب و تمایز سازه‌ای مناسب است.

1. Hair

(فورنل و لارکر^۱، ۱۹۸۱، ۴۲).

برای ارزیابی روایی همگرایی بیرونی از مقیاس سلامت عمومی (GHQ-28) به عنوان ابزار معتبر خارجی استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد که نمرات مقیاس بهزیستی سیاسی با مقیاس سلامت عمومی (GHQ-28) رابطه مثبت و معناداری ($P < 0/01$ ، $R = 0/62$) دارد که روایی ملاکی از نوع همگرا را تأیید می‌کند. در ادامه، برای بررسی روایی ملاکی از نوع واگرا برای مقیاس بهزیستی سیاسی، رابطه آن با پرخاشگری سیاسی بررسی شد (جدول شماره ۵).

جدول شماره (۵). نتایج رگرسیون چندگانه برای پیش‌بینی پرخاشگری سیاسی بر اساس بهزیستی سیاسی و

زیرمقیاس‌های آن

الگو	متغیرهای پیش‌بین	B	خطای استاندارد	β	t	Sig
۱	اعتماد سیاسی	-۰/۲۴	۰/۰۲۱	-۰/۳۶	-۱۱/۷۹	۰/۰۰۱>
	کارآمدی و مشارکت سیاسی	-۰/۱۹	۰/۰۲۸	-۰/۲۲	-۷/۰۴	۰/۰۰۱>
	انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی	-۰/۲۵	۰/۰۲۷	-۰/۲۹	-۹/۳۷	۰/۰۰۱>
۲	بهزیستی سیاسی	-۰/۳۳	۰/۰۰۹	-۰/۷۱	-۲۷/۰۵	۰/۰۰۱>

به منظور بررسی روایی ملاکی از نوع واگرا برای مقیاس بهزیستی سیاسی، متغیر پرخاشگری سیاسی به عنوان متغیر ملاک وارد تحلیل رگرسیون شد. در الگوی نخست، سه زیرمقیاس اعتماد سیاسی، کارآمدی و مشارکت سیاسی، و انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی به طور هم‌زمان وارد معادله شدند که نتایج نشان داد، هر سه بعد با ضرایب‌های منفی و معنادار، پرخاشگری سیاسی را پیش‌بینی می‌کنند ($P < 0/001$). در الگوی دوم، نمره کل بهزیستی سیاسی به عنوان پیش‌بین وارد شد که یافته‌ها بیانگر اثر منفی و معنادار آن بر پرخاشگری سیاسی بود. این نتایج بیانگر روایی واگرایی مطلوب مقیاس بهزیستی سیاسی است.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف ساخت و اعتباریابی مقیاس بهزیستی سیاسی و بررسی رابطه آن با پرخاشگری سیاسی در میان دانشجویان ایرانی انجام شد. نتایج به دست آمده نشان داد که مقیاس بهزیستی سیاسی از سه بُعد اصلی شامل اعتماد سیاسی، کارآمدی و مشارکت سیاسی، و انعطاف‌پذیری و تحمل سیاسی تشکیل شده است. بررسی‌های روان‌سنجی بیانگر روایی سازه و پایایی مطلوب مقیاس بود. یافته‌های این پژوهش با نتایج مطالعات پیشین همخوان

1. Fornell & Larcker

است؛ به گونه‌ای که پژوهش‌ها نشان داده‌اند، اعتماد به نهادهای سیاسی (کلنج‌آس و هولت، ۲۰۲۱؛ دیواین، ۲۰۲۳)، خودکارآمدی سیاسی (برناردی، ۲۰۲۳؛ راثبام و همکاران، ۲۰۲۵؛ شور و همکاران، ۲۰۱۹؛ لیندهولم، ۲۰۲۰)، و انعطاف‌پذیری شناختی (دنگ و همکاران، ۲۰۲۳؛ تانگ و همکاران، ۲۰۲۴؛ زمیگرود و همکاران، ۲۰۲۰) از مؤلفه‌های اساسی تجربه مثبت شهروندی و سلامت روانی-اجتماعی به‌شمار می‌آیند. افزون‌براین، ساختار عاملی به‌دست‌آمده از مقیاس حاضر با چارچوب نظری بهزیستی سیاسی نیکپورتس-تاکیکاوا و آوسینوا (۲۰۱۸) همخوانی دارد؛ زیرا، اعتماد سیاسی، کارآمدی و مشارکت سیاسی، و سازگاری و تعاملات اجتماعی-سیاسی به‌عنوان مؤلفه‌های اصلی بهزیستی سیاسی معرفی شده است. همچنین، نتایج پژوهش نشان داد، سه نیاز بنیادین روانشناختی دسی و همکاران (۲۰۱۷) می‌توانند در قالب شاخص‌های سیاسی متجلی شوند. نیاز به شایستگی در عرصه سیاسی در قالب احساس اثربخشی یا خودکارآمدی سیاسی نمود پیدا می‌کند؛ به‌این‌معنا که افراد احساس کنند قادر به درک و اثرگذاری بر فرایندهای سیاسی هستند. نیاز به ارتباط می‌تواند در قالب اعتماد سیاسی بازتاب یابد؛ زیرا، احساس تعلق، پیوند، و ارتباط با گروه‌ها و نهادهای سیاسی، اعتماد و نزدیکی به ساختارهای اجتماعی-سیاسی را تقویت می‌کند. همچنین، نیاز به خودمختاری در حوزه سیاسی می‌تواند در قالب انعطاف‌پذیری یا تحمل سیاسی ظاهر شود؛ به گونه‌ای که افراد بتوانند ضمن حفظ استقلال فکری، دیدگاه‌های متفاوت را پذیرفته و با تنوع سیاسی سازگار شوند؛ از این‌رو، اعتماد سیاسی، خودکارآمدی سیاسی، و انعطاف‌پذیری سیاسی را می‌توان بازتاب‌های سیاسی برآورده شدن نیازهای بنیادین روان‌شناختی در مسیر دستیابی به بهزیستی پایدار دانست.

یافته‌های این پژوهش همچنین در راستای بررسی روایی واگرا نشان داد که بهزیستی سیاسی با پرخاشگری سیاسی رابطه معکوسی دارد؛ به بیان روشن‌تر، سطوح بالاتر اعتماد سیاسی، خودکارآمدی و مشارکت، و انعطاف‌پذیری و تحمل، با کاهش گرایش به رفتارهای پرخاشگرانه سیاسی همراه است. این نتایج با یافته‌های پژوهش‌های پیشین همسو است؛ برای مثال، آرمانی و اندرز (۲۰۲۴) و وینموت و همکاران (۲۰۲۳) نشان داده‌اند که احساس بی‌قدرتی، بی‌اعتمادی، و ادراک تهدید با حمایت بیشتر از خشونت سیاسی همراه است. همچنین، کالاف‌هیوز و لیتز (۲۰۲۵) گزارش کرده‌اند که کاهش کارآمدی سیاسی می‌تواند با افزایش خشم و نگرش‌های سیاسی منفی همراه باشد. افزون‌براین، اوزدوغان و همکاران

(۲۰۲۱) و کلیفورد و لاتهامر (۲۰۲۵) نشان داده‌اند که کاهش انعطاف‌پذیری و شدت نگرش‌های افراطی با گرایش بیشتر به رفتارهای پرخاشگرانه مرتبط است. در مجموع، این یافته‌ها نشان می‌دهد که ضعف در مؤلفه‌های مرتبط با بهزیستی سیاسی می‌تواند زمینه‌ساز واکنش‌های خصمانه‌تر و گرایش بیشتر به پرخاشگری سیاسی شود. افزون‌براین، یافته‌های پژوهش با نظریه‌های روان‌شناسی اجتماعی و سیاسی، از جمله نظریه بهزیستی سیاسی (نیکپورتس - تاکیکاوا و آوسینوا، ۲۰۱۸)، نظریه نیازهای بنیادین روان‌شناختی (دسی و همکاران، ۲۰۱۷)، و نظریه گسترش و ساخت هیجان‌های مثبت (فردریکسون، ۲۰۰۱) همخوانی دارد. گفتنی است، برپایه نظریه بهزیستی سیاسی، تجربه مثبت و سازگارانۀ افراد از زندگی سیاسی می‌تواند احساس تعلق، اعتماد، و تعامل سازنده با نظام سیاسی را تقویت کند. همچنین، نظریه خودتعیین‌گری بیان می‌کند که برآورده شدن نیازهای بنیادین ارتباط، شایستگی، و خودمختاری موجب افزایش سازگاری روان‌شناختی و کاهش واکنش‌های ناسازگارانه می‌شود. افزون‌براین، برپایه نظریه گسترش و ساخت هیجان‌های مثبت، تجربه هیجان‌های مثبت موجب گسترش منابع شناختی و هیجانی افراد شده و توانایی تنظیم هیجان و کنترل خشم را افزایش می‌دهد؛ بنابراین، افراد دارای اعتماد سیاسی، احساس کارآمدی و مشارکت بیشتر و انعطاف‌پذیری بالاتر، دیدگاه‌های متفاوت را با پذیرش بیشتری درک کرده و کمتر به واکنش‌های خصمانه و پرخاشگرانه متوسل می‌شوند.

یافته‌های پژوهش در بررسی روایی همگرا نشان داد که مقیاس بهزیستی سیاسی با سلامت عمومی رابطه مستقیمی دارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش‌های پیشین از جمله کلنچ-آس و هولت (۲۰۲۱)، دنگ و همکاران (۲۰۲۳)، تانگ و همکاران (۲۰۲۴)، و شور و همکاران (۲۰۱۹) همسو است. این پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مؤلفه‌های مرتبط با بهزیستی سیاسی، از جمله اعتماد سیاسی، کارآمدی سیاسی، و مشارکت فعال شهروندان می‌توانند سلامت روان و سازگاری فردی را تقویت کنند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، برپایه نظریه بهزیستی سیاسی نیکپورتس - تاکیکاوا و آوسینوا (۲۰۱۸، ۸۸۷-۸۸۴)، تجربه مثبت و سازگارانۀ افراد از زندگی سیاسی، احساس تعلق، اعتماد، و اثرگذاری در محیط اجتماعی-سیاسی را افزایش می‌دهد و این تجربه می‌تواند زمینه ارتقای کیفیت زندگی و سلامت روان را فراهم کند. همچنین، نظریه خودتعیین‌گری دسی و همکاران (۲۰۱۷، ۲۲-۲۰) بیان می‌کند که ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی شامل ارتباط، شایستگی، و

خودمختاری، نقش بنیادینی در رشد سالم روانی و بهزیستی پایدار دارد. در حوزه سیاسی نیز زمانی که افراد احساس کنند با ساختارهای اجتماعی و سیاسی ارتباط مؤثری دارند، از توانایی اثرگذاری بر امور عمومی برخوردارند و می‌توانند دیدگاه‌های خود را آزادانه ابراز کنند، احساس کارآمدی، رضایت، و سلامت روان بیشتری را تجربه می‌کنند؛ بنابراین، سطوح بالاتر بهزیستی سیاسی می‌تواند از طریق تقویت احساس تعلق، توانمندی، انعطاف‌پذیری، تحمل، و مشارکت سازنده، با ارتقای سلامت عمومی همراه باشد.

درمجموع، یافته‌های پژوهش، اهمیت ابعاد چندگانه بهزیستی سیاسی را تأیید کردند. اعتماد سیاسی، زمینه احساس امنیت روانی و مشروعیت سیاسی را فراهم می‌کند؛ خودکارآمدی سیاسی، انگیزه مشارکت و حس اثرگذاری فرد را تقویت می‌کند، و انعطاف‌پذیری شناختی و تحمل سیاسی، امکان رویارویی سازنده با دیدگاه‌های گوناگون را فراهم می‌کند؛ بنابراین، بهزیستی سیاسی نه تنها بر سلامت روان و کیفیت زندگی تأثیر می‌گذارد، بلکه می‌تواند به عنوان سازوکار بازدارنده رفتارهای پرخطرانه سیاسی عمل کند.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد، تقویت بهزیستی سیاسی و مؤلفه‌های آن در میان دانشجویان و جوانان ایرانی می‌تواند راهبردی مؤثر برای کاهش پرخطرگری سیاسی و افزایش مشارکت سازنده باشد.

به طور کلی، این پژوهش ضمن پر کردن خلأ علمی موجود در حوزه روان‌شناسی سیاسی در ایران، می‌تواند مقدمه‌ای برای تنظیم برنامه‌های مداخله‌ای و آموزشی به منظور تقویت بهزیستی سیاسی و کاهش پرخطرگری در میان دانشجویان و جوانان باشد و مقیاس ارائه شده می‌تواند به عنوان ابزار معتبری برای سنجش بهزیستی سیاسی در جامعه ایرانی به کار رود.

با وجود یافته‌های کاربردی، این پژوهش، دچار محدودیت‌هایی است که سبب می‌شود در تفسیر نتایج احتیاط کنیم. با وجود پوشش جغرافیایی گسترده نمونه، انتخاب تنها دانشجویان فعال در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی ممکن است تعمیم نتایج به کل جمعیت دانشجویان یا جوانان را محدود کند؛ پیشنهاد می‌شود، پژوهش‌های آینده از نمونه‌های متنوع‌تری، از جمله گروه‌های غیرفعال در شبکه‌های اجتماعی، نیز استفاده کنند. افزون بر این، طراحی مقطعی مطالعه، امکان بررسی روابط علی را فراهم نمی‌کند؛ پژوهش‌های آینده می‌توانند اثرات علی بین متغیرهای بهزیستی سیاسی، سلامت روان، و پرخطرگری سیاسی را با استفاده از طراحی‌های طولی یا آزمایشی بررسی کنند. روش نمونه‌گیری اینترنتی و دردسترس، اگرچه

مزیت پوشش جغرافیایی و تنوع جمعیت‌شناختی را به‌همراه داشت، اما احتمال سوگیری خودانتخابی را افزایش می‌دهد؛ توصیه می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی یا ترکیبی برای افزایش تعمیم‌پذیری استفاده شود. همچنین، داده‌ها، مبتنی بر پرسش‌نامه‌های خودگزارش بودند که ممکن است تحت تأثیر پاسخ‌های اجتماعی مطلوب قرار گیرند؛ پیشنهاد می‌شود، ابزارهای ارزیابی رفتاری یا داده‌های مشاهده‌ای برای اعتبارسنجی مکمل استفاده شوند. سرانجام، مقیاس بهزیستی سیاسی در این پژوهش برای دانشجویان ایرانی طراحی شد و اعتبار آن در جمعیت‌های دیگر بررسی نشده است؛ توصیه می‌شود، پژوهش‌های آتی، روایی و پایایی ابزار را در جمعیت‌های غیردانشجویی یا فرهنگی گوناگون بررسی کنند.*

منابع

- تقوی، سیدمحمدرضا (۱۳۸۰). بررسی روایی و اعتبار پرسش‌نامه سلامت عمومی (GHQ). *مجله روانشناسی*، ۵ (۴)، ۳۸۱-۹۸.
- عطادخت، اکبر؛ اسماعیلی انامق، بهمن (۱۴۰۴). کنش‌های سیاسی اجتماعی در رسانه‌های اجتماعی و احساس عدالت اجتماعی؛ نقش میانجی مسئولیت‌پذیری اجتماعی. *جامعه فرهنگ رسانه*، ۱۵ (۵۴)، ۲۱۷-۲۵۰.
- محمدی‌فر، نجات (۱۳۹۸). تأثیر احساس بهزیستی سیاسی بر نگرش‌های سیاسی دانشجویان؛ مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه اردکان. *پژوهشنامه علوم سیاسی*، ۱۴ (۲)، ۲۳۸-۱۹۷.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human Aggression. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 27-51.
- Armaly, M. T., & Enders, A. M. (2024). Who Supports Political Violence?. *Perspectives on Politics*, 22(2), 427-444.
- Bagozzi, R. P., Mari, S., Oklevik, O., & Xie, C. (2023). Responses of the Public Towards the Government in Times of Crisis. *British Journal of Social Psychology*, 62(1), 359-392.
- Ballard, P. J., Hoyt, L. T., & Pachucki, M. C. (2019). Impacts of Adolescent and Young Adult Civic Engagement on Health and Socioeconomic Status in Adulthood. *Child Development*, 90(4), 1138-1154.
- Ballard, P. J., Ni, X., & Brocato, N. (2020). Political Engagement and Wellbeing among College Students. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 71, 101209.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. W. H. Freeman.
- Bartusevičius, H., Van Leeuwen, F., & Petersen, M. B. (2023). Political Repression Motivates Anti-Government Violence. *Royal Society Open Science*, 10(6), 221227.
- Basimov, M. (2021). *Characteristics of Aggressive Behaviour for Groups of Political Preferences of Young People. In International Scientific Congress "Knowledge, Man and Civilization"*. European Publisher. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2021.05.252>.
- Bautista, T. G., Roman, G., Khan, M., Lee, M., Sahbaz, S., Duthely, L. M.... & Bredella, M. A. (2023). What is Well-Being? A Scoping Review of the Conceptual and Operational Definitions of Occupational Well-Being. *Journal of Clinical and*

Translational Science, 7(1), e227.

Bernardi, L., Mattila, M., Papageorgiou, A., & Rapeli, L. (2023). Down but not Yet Out: Depression, Political Efficacy, and Voting. *Political Psychology*, 44(2), 217-233.

Bosi, L., Dochartaigh, N. Ó., & Pisoiu, D. (Eds.). (2024). *Political Violence in Context: Time, Space and Milieu*. Ecpr Press.

Choi, K. W., Jung, J. H., & Kim, H. H. S. (2023). Political Trust, Mental Health, and the Coronavirus Pandemic: A Cross-National Study. *Research on Aging*, 45(2), 133-148.

Clench-Aas, J., & Holte, A. (2021). Political Trust Influences the Relationship between Income and Life Satisfaction in Europe: Differential Associations with Trust at National, Community, and Individual Level. *Frontiers in Public Health*, 9, 629118.

Clifford, S., & Lothamer, L. (2025). How Strong Policy Attitudes Activate Support for Aggressive Political Action. *Political Behavior*, 47(3), 1275-1293.

Deci, E. L., Olafsen, A. H., & Ryan, R. M. (2017). Self-Determination Theory in Work Organizations: The State of a Science. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4, 19-43.

Deng, W., Acquah, K., Joormann, J., & Cannon, T. D. (2023). Cognitive Flexibility and Emotion Regulation: Dual Layers of Resilience against the Emergence of Paranoia. *Behaviour Research and Therapy*, 167, 104360.

Devine, D. (2024). Does Political Trust Matter? A Meta-Analysis on the Consequences of Trust. *Political Behavior*, 46(4), 2241-2262.

Diener, E. (2000). Subjective Well-Being: The Science of Happiness and a Proposal for a National Index. *American Psychologist*, 55(1), 34.

Eidhof, B., & de Ruyter, D. (2022). Citizenship, Self-Efficacy and Education: A Conceptual Review. *Theory and Research in Education*, 20(1), 64-82.

Euzébios Filho, A., & Tabata, S. C. (2023). Political Cynicism and Political Efficacy: Reflections on Political Representation and Participation with Students from a Brazilian Public University. *SN Social Sciences*, 3(2), 27.

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.2307/3151312>.

Fredrickson, B. L. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218-226.

- Goldberg, D. P., & Hillier, V. F. (1979). A Scaled Version of the General Health Questionnaire. *Psychological Medicine*, 9(1), 139-145.
- Gross, J. J. (2015). Emotion Regulation: Current Status and Future Prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1-26.
- Hair, J. F., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Black, W. C. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th Ed.). England: Pearson Prentice.
- Hillesund, S., & Østby, G. (2023). Horizontal Inequalities, Political Violence, and Nonviolent Conflict Mobilization: A Review of the Literature. *Journal of Economic Surveys*, 37(5), 1589-1635.
- Hope, E. C., Velez, G., Offidani-Bertrand, C., Keels, M., & Durkee, M. I. (2018). Political Activism and Mental Health among Black and Latinx College Students. *Cultural Diversity & Ethnic Minority Psychology*, 24(1), 26-39.
- Julkif, N. B. (2022). Self and Political Efficacy and the Justifiability of Political Violence and the Role of State Terror: A Cross-National Analysis. *Social Science Quarterly*, 103(1), 108-119.
- Kaiser, H. F. (1974). An Index of Factorial Simplicity. *Psychometrika*, 39(1), 31-36. <https://doi.org/10.1007/BF02291575>.
- Kaiser, H. F. (1974). An Index of Factorial Simplicity. *Psychometrika*, 39(1), 31-36.
- Kalaf-Hughes, N., & Leiter, D. (2025). The Efficacy Gap: Resentment and its Impact on External and Internal Political Efficacy. *Political Research Quarterly*, 78(3), 1007-1028.
- Kline, R. B. (2023). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. Guilford Publications. Availabl at: <https://www.guilford.com/books/Principles-and-Practice-of-Structural-Equation-Modeling/Rex-Kline/9781462551910>.
- Lerner, R. M., Lerner, J. V., Almerigi, J. B., Theokas, C., Phelps, E., Gestsdottir, S.,... & von Eye, A. (2005). Positive Youth Development, Participation in Community Youth Development Programs, and Community Contributions of Fifth-Grade Adolescents: Findings from the First Wave of the 4-H Study of Positive Youth Development. *The Journal of Early Adolescence*, 25(1), 17-71.
- Lindholm, A. (2020). Does Subjective Well-Being Affect Political Participation?. *Swiss Journal of Sociology*, 46(3), 467-488.
- Martin, M. M., & Rubin, R. B. (1995). A New Measure of Cognitive Flexibility. *Psychological Reports*, 76(2), 623-626.
- Menon, A., Kavanagh, N. M., Falkenbach, M., Wismar, M., & Greer, S. L. (2025). The Role of Health and Health Systems in Shaping Political Engagement and

- Rebuilding Trust in Democratic Institutions. *The Lancet Regional Health-Europe*, 53.
- Mohammadifar, N. (2019). The Impact of Political Well-Being on Students, Political Attitudes; Case Study: Ardakan University Students. *Research Letter of Political Science*, 14(2), 197-238.
- Nelson, G., & Prilleltensky, I. (2005). Community Psychology: In Pursuit of Liberation and Well-Being. *Canadian Psychology*, 46(3), 173-175.
- Nikiporets-Takigawa, G., & Avcinova, G. (2018). Political Well-Being: Concept And Research Framework. In I. B. Ardashkin, B. Vladimir Iosifovich, & N. V. Martushev (Eds.), *Research Paradigms Transformation in Social Sciences*, Vol 50. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences (pp. 884-890). Future Academy. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2018.12.108>.
- Nishi, K. (2021). Low Government Performance and Uncivil Political Posts on Social Media: Evidence from the COVID-19 Crisis in the US. *arXiv preprint arXiv:2107.10041*.
- Nyqvist, F., Serrat, R., Nygård, M., & Näsman, M. (2024). Does Social Capital Enhance Political Participation in Older Adults? Multi-Level Evidence from the European Quality of Life Survey. *European Journal of Ageing*, 21(1), 2-21.
- Özdoğan, A. Ç., Haspolat, N. K., Çelik, O., & Yalçın, R. Ü. (2021). Ergenlerde Reaktif-Proaktif Saldırganlık ve Bilişsel Esneklik: Öfkenin Aracı Rolü. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(2), 826-851.
- Persson, T., & Widmalm, S. (2025). Political Intolerance in Comprehensive Welfare States: Evidence from Sweden. *Political Psychology*, 46(4), 749-765.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster.
- Rothbaum, B., Etengoff, C., & Luong, E. (2025). Trans Rights and Safety, Political Self-efficacy, and Well-Being. *Sexuality Research and Social Policy*, 22(1), 4-18.
- Russo, S., & Stattin, H. (2017). Self-Determination Theory and the Role of Political Interest in Adolescents' Sociopolitical Development. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 50, 71-78.
- Seehagen, S., Bartnick, C., Kärtner, J., Krasko, J., Luhmann, M., Schaal, N.,... & Zmyj, N. (2025). Belong, Broaden, and Build: The Role of Positive Emotions in Early Human Development. *Child Development Perspectives*, 19(4), 237-243.
- Shore, J., Rapp, C., & Stockemer, D. (2019). Health and Political Efficacy in Context: What is the Role of the Welfare State?. *International Journal of*

Comparative Sociology, 60(6), 435-457.

Spencer, M. B., Dupree, D., & Hartmann, T. (1997). A Phenomenological Variant of Ecological Systems Theory (PVEST): A Self-Organization Perspective in Context. *Development and Psychopathology*, 9(4), 817-833.

Sulemana, I., & Agyapong, E. (2019). Subjective Well-Being and Political Participation: Empirical Evidence from Ghana. *Review of Development Economics*, 23(3), 1368-1386.

Sullivan, J. L., Piereson, J., & Marcus, G. E. (1993). *Political Tolerance and American democracy*. University of Chicago Press.

Tong, K., Fu, X., Hoo, N. P., Mun, L. K., Vassiliu, C., Langley, C.,... & Leong, V. (2024). The Development of Cognitive Flexibility and its Implications for Mental Health Disorders. *Psychological Medicine*, 54(12), 3203-3209.

Trüding, E. M., & Ziller, C. (2023). Setting Limits to Tolerance: An Experimental Investigation of Individual Reactions to Extremism and Violence. *Frontiers in Political Science*, 5, 1000511.

Valgarðsson, V., Jennings, W., Stoker, G., McKay, L., Devine, D., & Clarke, N. (2025). The Good Politician: Competence, Integrity and Authenticity in Seven Democracies. *Political Studies*, 73(2), 631-656.

Verkuyten, M., Yogeeswaran, K., & Adelman, L. (2024). Political Tolerance and the Golden Rule: Reciprocity Increases Acceptance of Normative Protest Actions of Disliked Groups. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 34(1), 1-14.

Villagran, M. (2025). The Influence of Political Trust on the Acceptance of Violence. *ArXiv Preprint ArXiv:2510.04352*.

Wintemute, G. J., Robinson, S. L., Crawford, A., Tancredi, D., Schleimer, J. P., Tomsich, E. A., ...& Pear, V. A. (2023). Views of Democracy and Society and Support for Political Violence in the USA: Findings from a Nationally Representative Survey. *Injury Epidemiology*, 10(45), 1-17.

Yonk, R. M., & Smith, J. T. (2018). *Politics and Quality of Life: The Role of Well-Being in Political Outcomes*. Springer.

Zmigrod, L. (2020). The Role of Cognitive Rigidity in Political Ideologies: Theory, Evidence, and Future Directions. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 34, 34-39.

Zmigrod, L. (2020). The Role of Cognitive Rigidity in Political Ideologies: Theory, Evidence, and Future Directions. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 34, 34-39.

- Zmigrod, L., Eisenberg, I. W., Bissett, P. G., Robbins, T. W., & Poldrack, R. A. (2021). The Cognitive and Perceptual Correlates of Ideological Attitudes: A Data-Driven Approach. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 376(1822), 20200424.
- Zmigrod, L., Rentfrow, P. J., & Robbins, T. W. (2018). Cognitive Underpinnings of Nationalistic Ideology in the Context of Brexit. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 115(19), E4532-E4540.
- Zmigrod, L., Rentfrow, P. J., & Robbins, T. W. (2019). Cognitive Inflexibility Predicts Extremist Attitudes. *Frontiers in Psychology*, 10, 989.
- Zmigrod, L., Rentfrow, P. J., & Robbins, T. W. (2020). The Partisan Mind: Is Extreme Political Partisanship Related to Cognitive Inflexibility? *Journal of Experimental Psychology: General*, 149(3), 407-418.